

bb.81. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától
zárásig

fé -cz

1974.november 19.

79. időjárásjelentés
80. hangverseny a bolgár kulturális központban
81. híregyzék /mti/

-.-

- v é g e -

21.15/fé

- 60 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sánsor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: koncz antal

2021⁴⁰

MTI.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

60.008/x

bb 1. közös ügyünk a környezetvédelem - a jogalkotók és a nép-
front törvényelőkészítő összefogásáról

i tf/gg/ny hi -cz

1974 november 20.

a jogalkotás paragrafus-szerkesztő tudósai - az illetékes igazságügyi szakemberek - az év derekán elkészítették „ az emberi környezet védelméről, „ szóló törvény tervezetét. a majdani -várhatóan az országgyűlés által még az idén törvényerőre emelendő - jogszabály első változatáról, tehát még formálható tervezetéről országos társadalmi vitát szervezett a hazafias népfront országos tanácsa. e közelmúltban lezajlott vita tanulságairól, tapasztalatairól érdeklődött a hazafias népfront illetékeseitől az mti munkatársa.

- a tanácsok és a tömegszervezetek bevonásával szerveztük meg a vitát - mondták -, várva és kérve a közvélemény reagálását mindannyiunk közös ügye, a környezetvédelem kérdéseiben. budapestben, továbbá két megyében / békésben és somogyban / és az ország hét nagyobb ipari központjában: győr, mosonmagyaróvár, tata-bánya, dunaujváros, szeged, miskolc és kazincbarcika városokban tartottunk vitafórumokat. a viták vezetésére országgyűlési képviselőket, közéleti személyiségeket és gazdasági szakembereket kértünk fel. a meghívottaknak előzetesen megküldtük a törvénytervezetet.

/folyt köv/

-1-

bb 1. / közös ügyünk....folyt/ny

- összesen több mint 1500 ember vett részt 34 vitafórumon. a megjelenteknek körülbelül 50 százaléka mondta el véleményét a készülő törvényről. a lényeges észrevételeket, javaslatokat jegyzőkönyvekbe rögzítettük. a sajtó, a rádió és a televízió tudósításai nyomán számos levél érkezett a környezetvédelmet érintő problémákról a hnf országos tanácsa közjogi és gazdaságpolitikai osztályához. a törvénytervezetet megvitatta a hnf országos élnöksége mellett működő környezetvédelmi munkaközösség is. az írásbeli anyagokat összesítettük és egységes rendszerbe foglalva már eljuttattuk az igazságügyi minisztériumnak és az építésügyi és városfejlesztési minisztériumnak.

- nagy érdeklődés kísérte a törvényjavaslatot. érthető és örvendetes ez, hiszen a környezetvédelem végső fokán embervédelem. feladatunk a jelenlegi és a jövő nemzedék életfeltételeinek rendszeres javítása érdekében az emberi környezet megóvása és tervszerű alakítása. számos jogszabály született az utóbbi másfél évtizedben, amelyeknek rendelkezései a környezetvédelem egyes kiemelt területeihez kapcsolódnak, és ezek alapján színvonalas munka folyik a vízkészlet-gazdálkodás, a vízminőségvédelem, a levegő tisztaságának védelme, a talajszennyeződés elleni védekezés, az ipari és háztartási hulladékok kezelése, hasznosítása, illetve megsemmítése, továbbá természeti értékeink megóvása terén.

- megkezdődött, - országos szinten is - a környezetvédelmi feladatok tervezése, a szakemberek képzése és hatékonyabbá vált a tudományos kutatás is. a környezetvédelem társadalompolitikai jelentőségét bizonyítja a hazafias népfront országos tanácsa által - az elmúlt évben - rendezett országos környezetvédelmi tanácskozás is, ahol sor került a környezetvédelem társadalmi programjának kidolgozására. ezen a tanácskozáson vetődött fel a környezetvédelem átfogó jogi szabályozásának gondolata, s ez a figyelemre méltó kezdeményezés talált visszhangra a szóbanforgó törvénytervezet elkészítésével.

- a társadalmi vita elérte célját. egyértelműen megállapíthatjuk - mondták a vitát szervező vezetők -, hogy jó mozgalmi módszer a hazafias népfront immár hagyománnyá váló kezdeményezése, a szocialista demokrácia szélesítésében, a tudatformálásban, a jogalkotók és a jogalkalmazók munkájának segítésében./mti/

-.-
-2-

bb 2. az ezerarcu lélek

s/ny hi hgy

1974 november 20

cimmal karinthy frigyos műsor bemutatóját tartja az irodalmi színpad a fáklya klubban /vi. kerület csengery u. 68. / november 22-én este hét órakor. a nagy író verseiből, novelláiból, publicisztikájából és naplójából összeállított műsort kaposi miklós szerkesztette és bozóky istván rendezte. közreműködik dőry virága, keres emil, latinovits zoltán, mensáros lászló és székelyi józsef. a díszleteket barta lászló, a jelmezeket meluzsin mária tervezte, az est zenéjét pongrácz zoltán állította össze. /mti/ -.-

bb 3. felszabadult nevetés címmel

s/ny hi hgy

1974 november 20

november 28-án, csütörtökön este fél nyolckor tartja előadóját mikes lilla a korona cukrászdában. az irodalmi színpad rendezvényeihez kapcsolódó est - a monó-kabaré műfaji eszközeivel - az elmúlt 30 év számos értékes, szatirikus alkotását szolgáltatja meg. olyan szerzőktől mint illyés gyula, benjámín lászló, zilahi lajos, kellér ándor és kellér dezső. a műsorban közreműködik hajdu julia és antal imre./mti/ -.-

bb 4. közművelődési vetélkedők a rádióban

i nn/tm/ny hi hgy

1974 november 20

a magyar rádió két reprezentatív, nagyszabású irodalmi műsor sorozattal köszönti felszabadulásunk 30. évfordulóját. mint dorogi zsigmond, az irodalmi osztály vezetője elmondta az mti munkatársának, különösen nagy várakozás előzi meg a józsef attila születésének 70. évfordulója tiszteletére meghirdetett országos szavalóversenyt, amelyet a rádió indított a kulturális minisztériummal, a népművelési intézettel és a somogy megyei tanácscsal közösen. a versenyt meghirdetők között ott van még a kisz központi bizottsága, a szot, a magyar írók szövetsége, és a magyar televízió is. még e hónap végén megkezdődnek a selejtezők, ezek után kerül sor a megyei, illetve budapesti az összevont kerületi elődöntőkre. minden egyes elődöntőről a legtöbb pontértéket elérő három csapat, és három egyéni versenyző jut majd tovább a középdöntőkbe.

/folyt köv/

-3-

bb 4. / közművelődési vetélkedők...folyt/ny

az előzetes bejelentéssel ellentétben a középdöntőket és a döntőt nemcsak a televízió, hanem a rádió is egyenesben közvetíti. így az országos józsef attila szavalóverseny hetente egy alkalommal jelentkezik majd február 21-től a sokmilliós hallgatóközönség előtt. a döntőt pedig április 11-én sugározzák egyenesben balatonszárszóról.

január 23-án jelentkezik először, s utána havonta 70 perces műsoridőben a hangtárlat című műveltségi vetélkedő, amelyet a tanácsai és szakszervezeti művelődési házak számára hirdettet meg a magyar rádió, a kulturális minisztérium és a szot. mint címe is jelzi, az új verseny alapanyaga a rádió felbecsülhetetlen értékű hangdokumentációja, híres előadások, koncertek, politikai események, neves személyiségek hangja. ez a verseny azonban korántsem arra kíváncsi, vajon felismerik-e a résztvevők a megszólalók hangját, hanem a kombinatív készséget próbálja számonkérni, azt, hogy a versenyző hogyan tudja hasznosítani, kapcsolni az elhangzó dokumentumokat. minden megye 12 főnyi csapattal képviselteti magát a versenyben, kivéve budapestet, amely egyszerre két csapatot is indít, pest, illetve buda színeiben. bár a küzdelemben elsősorban a művelődési házak jutnak szóhoz, a játékszabályok lehetővé teszik, hogy az egész megye válogatottja indulhasson a küzdelemben. a hatfordulós selejtezők egy-egy alkalommal három-három helyszínről jelentkeznek. a játékvezető rapcsányi lászló, a rádió stúdiójából irányítja majd a minden bizonnyal sok meglepetést tartogató, fordulatos műveltségi versenyt./mti/

..-

bb 7. újabb iskolai kresz-pályák épülnek pest megyében

vid/gö/gné/ká/ny -cz

1974 november 20

a pest megyei közlekedésbiztonsági tanács egyik fontos feladatának jelölte meg a gyermek közlekedési balesetek számának csökkentését. kezdeményezésére épült meg a pilisvörösvári óvodában, s nemrégén a százhalombattai ságvári általános iskolában az ország egyik legkorszerűbb kresz-parkja. számos iskolában úttörő közlekedési raj alakult, több ezer - elsősorban a főútvonalakon iskolába járó gyermeket - láttak el fényvisszaverő karszalaggal. a tanács jövő évi terveiben többek között vácott, gödöllőn, monoron, nagykátán és ráckevén szerepel újabb kresz-park építése. ebben számítanak a szocialista brigádok, az üzemek, a lakosság segítségére. a váci kresz-pályát úgy kívánják megépíteni, hogy azon segédmotoros kerékpárral is gyakorolhassanak a gyermekek./mti/

..-
-4-

bb.5. megfiatalodik a szentendrei ut és az árpád hid

i/gy/mm/hi/a/-cz

1974. november 20.

a szentendrei utnak kettős funkciója van: a flórián téren kapcsolódik a fővárosi utálózatba, s ez az egyetlen összeköttetés budapest és a dunakanyar között. mindeddig sem a szentendrei utnak, sem pedig a flórián térnek nem volt megfelelő a közúti jármű-, „átesztő”, képessége. az idén az építők végeztek a szentendrei ut első szakaszának rekonstrukciójával. a soron lévő csetz jános utca-pók utca közötti szakasz rekonstrukciós terveiről a fővárosi tanács illetékesei elmondták:

hatsávós városi autótutat terveznek, irányonként három-három forgalmi sávval. a csetz jános utca és a pók utca által határolt szakaszon a gyorsabb, biztonságosabb és kulturáltabb közlekedés érdekében jelzőlámpás forgalomirányításu kereszteződéseket hoznak létre. hogy biztosítani tudják ahev gyorsvasuti jellegét: négy utátjárót megszüntetnek, ugyanakkor, levágják, a mezőgazdasági gépgyár és a facsavargyár iparvágányait. szintén a gyorsvasut zavartalan továbbhaladása érdekében a szentendrei ut és a zsófia utca kereszteződésében egy kombinált közúti-vasuti jelzőlámpa-berendezés létesül. a római fürdő megállóhelyénél gyalogaluljárót építenek a hevperonok balesetmentes megközelítése érdekében. ezért a hev vonalán 300 méter hosszúságban a sínpályát kismértékben módosítják.

a szakemberek az újjáépülő szentendrei ut vonalvezetésénél és az elválasztósáv kialakításánál arra törekednek, hogy minél nagyobb számban megmentsék a fákat. a kivágott fák pótlásáról gondoskodnak, a járdaszegélyek mentén és az utelválasztó sávjában új fasort telepítenek. az újjászülető szentendrei utat magasnyomásu nátriumgőz-lámpákkal világítják meg. ezeket az esti fényeket a fővárosiak először a lánchídnál, az alagutban ismerhették meg. a tervek szerint a szentendrei ut 150 milliós költséggel kiépülő második szakaszát 1976 első felében adják át.

/folyt.köv./

- 5 -

bb.5./ megfiatalodik.....folyt./-a

budapest, illetve Óbuda megújításához tartozik az Árpád hid rekonstrukciója is. a hid építése óta eltelt csaknem negyedszázad alatt megduzzadt gyalogos-és közúti forgalom a hid teherbíró és átbocsátóképességét erősen igénybe veszi. az utóbbi tíz esztendőben majdnem háromszorosára növekedett a hid forgalma. az úvaterv és a főmterv elkészítették már a beruházási javaslatot. az elképzelések szerint a megfiatalodó Árpád hidnak több új,, tulajdonsága,, lesz. a több szerkezeti egységből álló hid meglévő középső tagján a villamosforgalom a kiszélesítés után a jelenlegi hidszerkezet két oldalán épülő egy-egy új hidszerkezeten pedig a közúti és gyalogos forgalom bonyolódik. majd. e nagyszabású terv a szentendrei ut korszerűsítéséhez közvetlenül is kapcsolódik a flórián téri csomóponton keresztül. a hungária körút vonalában tervezett gyorsforgalmi gyűrű ezáltal közvetlen és korszerű átvezetést kap a dunán. ezenkívül budapest két nagy munkás-és ipari kerülete - Óbuda -és angyalföld - korszerűbb összeköttetéshez jut. a nehéz közúti tehergépjármű-forgalom számára átjutást biztosít a hid a dunán. a járművek megkerülhetik a főváros amugy is túlsufolt belső kerületeit. a hid szélesítéséhez és az országos jelentőségű közút rekonstrukciójához több évre van szükség./mti/

...-..

bb.8. helyreállítják a gyöngyösi csárdát

vid/ká/a/-cz

1974. november 20.

hévíz és keszthely szomszédságában helyreállítják a gyöngyösi csárdát. a keszthelyi áfész, az országos műemlék felügyelőség tervei alapján, régi értékeinek érintetlenül hagyásával, restauráltatja az 1729-ben emelt épületet.

a hajdani betyárcsárda ma is idegenforgalmi uticélja a balatoni és a hévízi vendégek ezreinek. a régi épület javítást igényel, az ivó és a később kialakított étterem pedig már kicsinek bizonyul. ezért bővítik a vendégfogadó helyiségeket és a konyhát, az udvaron megnagyobbítják a kerthelyiséget szolgáló régi kocsiszint./mti/

- 6 -

bb.6. új művelődési és szórakoztató intézmények a balaton partján

vid/ká/a/-cz

1974. november 20-

a balaton partján régi hiányt pótolnak azzal, hogy a közeljövőben újabb művelődési és szórakoztató intézményeket hoznak létre.

siófokon a jövő szezoniig befejeződik a színházi, - illetve kongresszusi teremmel is ellátott művelődési ház építése. a 40 millió forintos költséggel épülő művelődési központban a nagyterem kívül több kisebb klubterem és egy 50 000 kötetes könyvtár kap helyet.

a balaton-part három forgalmas településén, keszthelyen, siófokon és balatonalmádiban üdülőhelyi klubokat hoznak létre, erre a célra az országos idegenforgalmi tanács 8-8 millió forintos támogatást nyújt a helyi tanácsoknak. az üdülőhelyi klubok, hasonlóan a már két éve működő balatonföldvári klubhoz, különösen a fürdésre alkalmatlan napokban kínálnak majd kulturális és szórakoztató programot. a legnagyobb forgalmu tóparti telepen, siófokon, ahol nyaranta egyidejűleg 100 000 vendég tartózkodik, rövidesen játékkaszinót is létrehozna./mti-

-.-

bb.9. pihenőerdő a kastélyparkból

vid/ká/a/-cz

1974. november 20.

az erdőben szűkösebb alföldi szolnok megyében intenzív környezetfejlesztési programot hajtanak végre. 1971-től ez év őszéig 3750 ezer hektár új erdőt telepítettek és szépitették a települések környékét. az ősszel és a tavasszal további négyszáz hektáron erdősitenek, mindenképp a jászsáiban és a tiszazugban.

a meglévő erdőterületek egy részét is pihenő, kiránduló övezetté alakítják. az ujszász-szászbereki erdőben a nagykunsági erdő és fafeldolgozó gazdaság az idén adta át a megye első erdei tornaparkját. az ősszel újabb három összefüggő erdő pihenőparkká alakításának tervei készülnek el. szociális célokat szolgáló erdő lesz a szenttamási kastélypark, továbbá a jászjákóhalmai és a kisujszállási erdőség./mti/

- 7 -

bb.10. takarékosabb szénfelhasználás - országos program a gazdaságtalan kazánpark felújítására

vid/ká/a/-cz

1974. november 20.

a szén felhasználásával kapcsolatos piackutatás alkalmával figyelemre méltó adatok birtokába jutottak a tatabányai szénbányák szakemberei. kiderült, hogy az ország számos ipari üzemében a kis-és középteljesítményű széntüzelésű kazánpark már alaposan elavult. a legtöbb ilyen berendezés rendkívül alacsony hatásfokkal dolgozik, főlegesen sok szénét emészt. a szén gazdaságtalan felhasználásán kívül az öreg, általában fél évszázados berendezések nagymértékben szennyeznek a városok, települések levegőjét.

többek között ez a felismerés adta az ötletet a tatabányai szénbányák vezetőinek, hogy országosan kidolgozzák az ipari kazánpark korszerűsítésének, felújításának programját. e tervnek a megvalósítása igen nagy jelentőségű. ha ugyanis a jelenleg 50 százalékos hatásfokkal működő kazánok teljesítményét 15-20 százalékkal növelnék, ez évente sok millió tonna szén megtakarítást, s tetemes hőenergia többletet eredményezne.

miután a magyar ipar hosszú időn át nem gyártott kis-és középteljesítményű széntüzelésű kazánokat - ilyenekre pedig még hosszú ideig szükség lesz - a szénbányák szakemberei felmérték, hogyan lehetne beszerezni a hazai szénekre legalkalmasabb korszerű kazánokat. számos cégtől kértek ajánlatot, végül egy osztrák cégtől vásároltak különböző típusú kazánokat, majd megvették a gyártási dokumentációt is. ennek alapján kezdték meg nemrégiben a láng gépgyárban a középteljesítményű kazánok gyártását. ezenkívül Lengyelországból is rendelt a szénbányák kis teljesítményű kazánokat. ezek az új berendezések 75, illetve 78 százalékos hatásfokkal működnek, és nem szennyeznek a levegőt. gazdaságosan alkalmazhatók üvegházak, baromfinevelő telepek, dohány-és takarmányszárítók gazdaságos hőenergia ellátására is.

mind a magyar, mind a lengyel gyártmányú kazánokat a tatabányai szénbányák szakemberei szerelik fel. /folyt.köv./

- 8 -

bb.10./ takarékosabb.....folyt./-a

ilyen korszerű berendezéseket helyeztek üzembe többek között a sárvári baromfiipari vállalat telephelyén, az oroszországi 20-as aknán és az ikarusz gyár pusztavámi üzemegységében. az új kazánok munkába állításával jelentős mennyiségű szén takaríthatnak meg a vállalatok, így érthető, hogy most ugrásszerűen megnőtt az érdeklődés a tatabányaiak kezdeményezése iránt. 1975-76-ra 15 kazántelep felújítására kapott megrendelést a tatabányai vállalat. a növekvő igényeket várhatóan nem tudják kielégíteni, ezért az országos energiagazdálkodási operatív bizottság megvizsgálja, mely üzemeket kapcsolhatná be a korszerű kazánok gyártásába./mti/

-.-

bb.11. notórius tolvajt ítéltek el

i/bc/s/hi/a/hgy

1974. november 20.

munkaviszonyát megszüntette, majd több helyen csupán napokig dolgozott és sorozatos büncselekményeket követett el pálya istván 26 éves dunaujvárosi lakos. több munkásszálláson felfeszítette lakótársainak szekrényeit, azokból ruhaneműket vitt el, majd elzálogosította, illetve eladta őket. a zálogcédulákat később szintén áruba bocsátotta és eltulajdonította egyik lakótársának zsebrádióját is a szobából. egy alkalommal a szekrényből ellopott holmikat már nem tudta az épületből kivinni, mert éppen akkor érkezett haza a károsult tulajdonos és holmiját a gondnok segítségével pályánál megtalálta és visszavette.

ismerősét meglátogatva, amikor az nem tartózkodott a szobában, elvette annak diktafonját, majd eladta. kulcs községben feltört két vikendházat és különféle holmikat lopott el. a nyugati pályaudvaron egy őrizetlenül hagyott bőröndöt akart elemelni, de lefűlelték.

a központi kerületi bíróság pálya istvánt - figyelembe véve büntetett előéletét - egy évi és tiz hónapi szabadságvesztésre ítélte, s kártérítésre is kötelezte. ezenkívül elrendelte, hogy le kell töltenie a vele szemben korábban kiszabott, akkor végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett tiz hónapi szabadságvesztés-büntetést is./mti/

-.-
- 9 -

bb 12. az írószövetség közművelődési tevékenységéről - fábián zoltán nyilatkozata

i ro/pá/ny hi -cz

1974 november 20

a közművelődésről szóló párthatározat végrehajtásában jelentős feladatok várnak a művészeti szövetségekre, így az írószövetségre is. az írószövetség közművelődési tevékenységéről fábián zoltán író, a szövetség titkára nyilatkozott az mti munkatársának.

- közművelődésünkben évek óta érlelődött az a megújulást ígérő felismerés, hogy ne csupán „felülről”, a művelődési intézmények oldaláról, hanem mindenekelőtt a művelődők, a műveltséget igénylők felől kiindulva mérjük fel, s határozzuk meg a tennivalókat, alakítsuk ki a különféle művelődési módszereket. ezt a szemléletbeli változást az írószövetség régóta szorgalmazza, meggyőződve arról, hogy a közművelődés „társadalmisítására”, a tevékeny önművelési igény felkeltésére van szükség, s ehhez kell új művelődési formákat kikísérletezni, megteremteni.

- az olvasó népért mozgalom meghirdetése, tehát öt év óta szívesen arra törekedtünk, hogy a szövetségi műhelymunka, a külföldi kapcsolatépítés mellett minél több kezdeményezéssel, szervező közreműködéssel kapcsolódjunk be a közművelődés széleskörű tevékenységébe, intézményhálózatának munkájába. az mszmp kb közművelődési határozata megerősített bennünket ebben a törekvésünkben, s új lehetőségeket tárt elénk, új feladatokat határozott meg. ez szükségszerűen azt jelenti, hogy közművelődési munkánkat tervszerűbbé és határozottabbá kell tennünk. elképzeléseinket az elmúlt öt év tapasztalatai, a munka során jelentkezett újabb, s újabb felismerések, valamint a közművelődési határozatból levont következtetések alapján fogalmazzuk meg.

- az olvasó népért mozgalom öt évvel ezelőtt elhangzott felhívása nyomán számtalan izgalmas, ígéretes vállalkozás indult szerte az országban. a tapasztalatok alapján kimondhatjuk, hogy indító feladatát a mozgalom teljesítette: valóságos társadalmi követelmények alapján vált szellemi erőket és anyagi forrásokat felkutató- hasznosító mozgalommá. működésének is köszönhető, hogy növekedett társadalmunkban a művelődés, az olvasás társadalmi tekinthetősége, amelye a könyvtári és könyvkereskedelmi adatok egyaránt tanúsítanak. társadalmi hajtóereje ma már nélkülözhetetlen a közművelődésben. különösen az ifjúság olvasóvá neveléséért szerveződött sok eredményes vállalkozás. mindenekelőtt a „kincske-reső”, című, gyermekeknek szóló irodalmi folyóirat említendő, amely kinőve a hároméves kísérleti műhely kereteit, immár országos terjesztésű folyóirattá vált.

/folyt köv/

-10-

bb 12. / az írószövetség....folyt/ny

a mozgalom sodrában alakult ki a néphadseregben az „olvasó katonáért”, az ifjúsági mozgalomban „játék és vallomás”, „olvasótábor”, és az országban mindenütt az a sok új művelődési kezdeményezés - „az első könyv házhoz megye”, „uttörők az olvasó népért”, - amelyek mind igazolták törekvésünk helyességét s jó alapot adnak a központi bizottság közművelődési határozatának megvalósításához.

- az irányítás a népfront égisze alá került, mert a népfront bizottságok ott vannak mindenütt az országban, tehát megvan a társadalmi érrendszer, amely tágasabb és szervezettebb életlehetőséget biztosíthat a mozgalomnak. az írószövetségre és tagjaira csupán azok a feladatok hárulnak, amelyek szorosan kapcsolódnak az irodalmi műhely munkájához, szerves részei az irodalmi életnek. arra összpontosíthatjuk testületi erőnket, hogy minél több író t vonjunk be a közös cselekvésbe: a népfront művelődési munkaközösségeibe, s a különböző irodalmi jellegű vállalkozásokba.

- régi - sokat vitatott, de feltétlenül bevált - közművelődési forma az író-olvasó találkozó. legbiztosabb lehetőség ahhoz, hogy az alkotó és az olvasó valóban közel kerüljön egymáshoz. napjainkban, amikor a tömegkommunikáció jóvoltából az olvasó már-már mindenről hírt kaphat egy-egy művel kapcsolatban, semmi más-mélyes találkozás: a párbeszéd lehetősége. jelentőségét és hatását csak növeli, ha szűkebb, meghittebb közösségekben valósul meg, tehát nem előadás formájában tömegrendezvényként, hiszen vonzóereje éppen az, hogy nem „tömegpropaganda”, hanem a meghívottaknak szóló „személyes”, ajánlás. megszervezésének és megrendezésének szokványos módszereit feltétlenül meg kell újítanunk, első-sorban a különböző könyvheteken és könyvnapokon. fontos írószövetségi feladatunk, hogy a helyi rendezőkkel egyetértésben igyekezzünk minél változatosabb és izgalmasabb formákat kidolgozni.

- a rendhagyó irodalmi órák pár éve kezdődtek el, s tulajdonképpen az író-olvasó találkozó egyik sajátos arculatu fajtája. céljuk az, hogy az iskolában művészeti szemléltetést adjanak egy-egy óra keretében az irodalomból. több változatuk alakult ki eddig, az írószövetség számára legfontosabb az a változat, amely a kortárs magyar irodalom szolgálatában jött létre. feladatnak tekintjük, hogy ennek az élményt adó pedagógiai módszernek az elterjedését - a tömegkommunikáció bekapcsolásával is, gyorsítsuk.

/folyt köv/

-11-

bb 12. / az írószövetség.....2.folyt/ny

a legujabb, még kísértelező vállalkozások közé tartoznak az olvasótáborok. az írószövetség kiszervezésének kezdeményezése re és munkájával indult meg, azzal a céllal, hogy hátrányos helyzetű, különböző életkorú fiatalok olvasási, önművelési kedvét serkentse. nem iskolás, hanem éppen ellenkezőleg: játékos öntevékenységre, versengésre, kutatásra készítő módszerekkel foglalkoznak a fiatal írók, kritikusok és más művészeti ág fiatal alkotói a nyári táborokba összegyűlt gyerekekkel, érettebb fiatalokkal. alapvető cél, hogy a fiatal írók közül egyre többen vállalkozzanak feladatokat az olvasótáborokban, hogy minél több fiatal író és irodalomkritikus számára tegyék lehetővé ezt a - magukat, írói világukat is gyarapító - munkát.

- feltétlenül szükség van arra, hogy közös tennivalók dolgában más társadalmi testületekkel, szervezetekkel, megyei, városi intézményekkel kapcsolatokat teremtsünk. a termelőségtervezetek országos tanácsával kötött megállapodás szellemében több író készül olyan témát kidolgozni, amely a falu szocialista átalakulását mutatja be. például sántha ferenc nádudvarról, galambos lajos a tiszántúli termelőségtervezetek megalakulásának történetéről, őrsi ferenc a tenkesalji téeszekről, szentiványi kálmán peremarton és környékéről fog írni. szövetségünk a közművelődési határozat végrehajtásának szolgálatába állította a más testületekkel és intézményekkel közösen szervezett tanácskozásokat is. ilyen jellegű közös vállalkozás volt például a két egésznapos író-olvasó találkozó a magyar rádió irodalmi osztályával közös szervezésben. az egyik nádudvaron a vörös csillag termelőségtervezetben, a másik kőbányán, az mszmp kerületi bizottságának székházában. a hazafias népfront borsod-abauj-zemplén megyei bizottságával és a napjaink szerkesztőségével közösen rendeztük a tokaji író-táborot, amelynek központi témája az ifjúság és a munkások művelődése volt. szervezetté és rendszeresebbé vált szövetségünk kapcsolata az irodalmi színpadok és öntevékeny színjátszók mozgalmával. a fontos fesztiválok, versengések védnökségében és bíráló bizottságában állandóan jelen vagyunk, véleményünket kifejtjük, s a mozgalom egész életét érintő javaslatokat teszünk. például a balassa gyarmati színjátszó fesztivál arculatának változása, az, hogy ott ezintul a szomszéd azocialista országok életét mutatják be évről évre, s ilyen művekkel mérik össze erejüket a különböző csoportok-szövetségünk kezdeményezésére történt.

/folyt köv/

-12-

bb 12. / az írószövetség.....3.folyt/ny

a népművelési intézet és a magyar rádió közös szervezésében megvalósított „szóljatok...”, szellemi torna kezdeményezői és védnökei voltunk, s leszünk a jövőben is. felszabadulásunk 30. évfordulójára a népművelési intézettel és propaganda irodával közösen pályázatot hirdetünk olyan új magyar irodalmi művek alkotására, amelyek alkalmasak arra, hogy irodalmi színpadok és amatőr színjátszó csoportok előadhassák. úgy vélem, hathatósan szolgálják a közművelődést az év még hátralévő jelentősebb eseményei is. decemberben nyíregyházán rendezünk vitát váci mihály születésének 50. évfordulója alkalmából, amelyen a szocialista elkötelezettséget, társadalmi cselekvést igénylő költészet kérdéseit tárgyaljuk meg./mti/

--

-13-

bb. 13. a legnagyobb összeg a kulturális ágazat fejlesztésére
vid/gö/gné/rj ká -cz 1974. november 20.

az ország legnépesebb megyéjében, a csaknem 950 ezer lakosu pest megyében sikeresen valósították meg a iv. ötéves terv eddig eltelt szakaszának célkitűzéseit. a jövő évben tovább fejlődik a megye, amely költségvetésében az eddigi legnagyobb összeg, 2 milliárd 61 millió forint felhasználását tervezik. ez az összeg 504 millióval több, mint amennyit a középtávu pénzügyi tervben korábban előirányoztak. a tervezett növekedés összegének fele saját, tanácsi forrásból származik.

a jövő évi költségvetési tervezetben a kulturális ágazat fejlesztésére szánják a legnagyobb összeget: 882 millió forintot. többek között újabb óvodai napközi otthonokat, iskolákat, két művelődési otthont kívánnak építeni. jelentősen növelik a taneszköz felszerelésre, a könyvtárak állományának bővítésére, a művelődési otthonok támogatására fordított összegeket. a társadalmi tanulmányi ösztöndíjakra 3 millió forintot fordítanak. a szociális és egészségügyi ágazat 520 millió forinttal gazdálkodhat majd. ebből az összegből 50% -al gyarapítják a kórházi ágyak számát, újabb hat általános orvosi körzetet létesítenek, s négy napközi otthon épül az öregek számára. a dunai strandok korszerűsítésére, a parkok fenntartására 18 millió forintot, az utak, hidak karbantartására pedig 79 milliót terveznek. növelik a belvizek elvezetésére, a közvilágítás, az ivóvíz- és csatornahálózat fejlesztésére szánt összegeket is. /mti/

bb. 15. munkanap áthelyezés az építőiparban

i/sb/rj ie hgy 1974. november 20.

megjelent az építésügyi és városfejlesztési miniszter és a munkaügyi miniszter együttes rendelete, amely a kivitelező építőiparban lehetővé teszi, hogy azoknál a termelőegységeknél, ahol a kollektív szerződés- munkaügyi szabályzat szerint december 24-től év végi termelési szünetet tartanak, a december 23-i - hétfői - munkanap munkaidejét a december 21-i szabadnapon le-

bb. 14. sikeres munkaverseny 20 000 óbudai dolgozó részvételével

i/gy/gg/rj hi -cz

1974. november 20.

a iii. kerületben több mint 28 000 fizikai és szellemi dolgozó tevékenykedik: közülük 19 000-en részt vesznek a munkaverseny különböző formáiban, 1984 szocialista, vagy ilyen címért küzdő brigád dolgozik. a xi. pártkongresszus és a felszabadulásunk 30. évfordulója tiszteletére kibontakozott munkaverseny több mint 20 000 dolgozót mozgósított - állapították meg a iii. kerületi pártbizottság ülésén.

dicséretre méltó - állapították meg - , hogy a verseny egyik fő célkitűzése az importanyagokkal való takarékoság. a goldberger textilnyomógyár kollektívája ez év első felében 1,7 millió forintot takarított meg. a gyárak, az egyes műhelyek kollektívái a korábbinál nagyobb figyelmet fordítanak az energia- és anyagtakarékosságra. nagyobb erőfeszítéseket tesznek a meglévő termelőberendezések fejlesztéséért és kihasználásáért. például a fővárosi gázművek „kigázosító”, kemencéit csak nehéz körülmények között tudják működtetni. a goldberger gyár szükös energiaviszonyok között, elavult kazánokkal dolgozik. energiaellátásában a pamutkikészítő gyár segít.

az óbudai téglagyár több üzemében korszerűtlen gépparkkal dolgoznak, - a kollektíva dicséretére szóljon - nagy termelékenység mellett.

az óbudai gyárakban, üzemekben fokozták a termékek minőségéért folytatott küzdelmet. a gyári kollektívák megértették, hogy a szocialista piac, elsősorban a szovjet exportmegrendelések megtartása és növelése nélkülözhetetlen a termékek minőségének javítása nélkül. ez különösen előtérbe kerül a nyugati gazdasági válságjelenségek erősödésével. a kerületi pártbizottság ülésén megállapították: a mostani sikeres munkaverseny egyik fontos vonása a dolgozók egymásnak nyújtott segítségadása. szinte általánossá vált, hogy ahol kevés a munkáskéz, ott a szocialista brigádok segítenek egymásnak, átmennek a másik gépcsoportra dolgozni. a kongresszus tiszteletére indított munkaversenyben tovább erősödik az anyagi érdekeltség szocialista elvének érvényesítése. a pamutnyomóipari vállalat gyárainak több műhelyében, a harisnyagyárban és más vállalatoknál szocialista brigádgyűlésen határozták meg, hogy a kapott jutalmakból egy-egy kollektíván belül ki, milyen mértékben részesedjen. /mti/

--

8.00 rj

- 15 -

g25g

bb. 16. robbantással távolították el veszprémben az új városközpont régi épületeit

vid/ká/rj -cz

1974. november 20.

veszprémben befejező szakaszához érkezett az új városközpont építése. az elmúlt napokban robbantással távolították el a régi városnegyed öreg épületeit, utolsónak egy régi iskolát.

a város új központjában rövidesen átadják rendeltetésének a 20 emeletes toronyházat, amelyben 130 család talál otthonra. a város egyik magaslatán emelkedő toronyház mellett, ugynevezett lepény épületben, kapnak helyet a szolgáltató egységek. az utolsónak lebontott régi házak helyén 8 szintes toronyházakat emelnek. ezzel befejeződik a műemlékek közelségében kiképzett új városközpont építése. /mti/

-. -

bb. 17. új ruhaipari technológiák sikere

vid/ká/rj -cz

1974. november 20.

a szegedi ruhagyár dolgozói a kongresszusi munkaversenyben elsősorban a munkaruhák gyártásának tökéletesítését tűzték ki célul. egyebek között vállalták, hogy 1975-ig egy-egy munkaruha elkészítési idejét a korábbi hatvan percről negyvenkettőre csökkentik. a megvalósítás érdekében korszerű gépeket szereltek fel, új technológiai eljárásokat vezettek be. a dolgozók vállalták, hogy a lehető leggyorsabban elsajátítják az ezekkel kapcsolatos ismereteket.

egyebek között kialakították az eddig ismert legtökéletesebb szabásmintát: komputer segítségével rendkívül gyorsan és takarékosan osztják be, szabják ki a ruhaanyagokat. a szövet szabásminta-szerinti kivágásához bevezették a présvágási technológiát. lényege, hogy az egymás fölé rakott hatvan-hetven szövetréteget egyetlen nyomással vágja ki a sajtólógép szerszámkése. ezenkívül programvezérléses gőzvasalógépeket, s egyéb automata berendezéseket szereltek fel. maximális kihasználásukra nagy, egyenként mintegy száz dolgozót foglalkoztató munkaszalagokat alakítottak ki.

mindezek eredményeként határidő előtt eleget tettek a kongresszusi felajánlásuknak: egy-egy munkaruhát negyvenkét perc alatt készítenek el. /mti/

-. -

8.07 rj

- 16 -

g30g

bb. 18. hétmillió köbméter földgáz, százezer palack propán-bután „megmentése”, a szegedi olajmezőn

vid/ká/rj -cz

1974. november 20.

a szegedi szénhidrogén medencében az energiatakarékosságot szolgáló ugynevezett olajstabilizáló üzemmel - a próbatermelés adatai szerint - várakozáson felüli eredményt érnek el, az évi földgázmeztakarítás 7 millió köbméter, a propán-bután meztakarítás pedig több mint ezer tonna lesz. az utóbbival mintegy 100 000 háztartási palackot lehet megtölteni.

az országban egyedülálló üzemet jórészt az országos kőolaj és gázipari tröszt vállalatainak mérnökei, szakemberei terveztek és készítették. fő célja, hogy leválasszák és felhasználhatóvá tegyék az ugynevezett oldott gázokat, amelyeket a központi tankállomás szeparátorai már nem képesek az olajból kivenni. az oldott gázok leválasztása ugyanis meglehetősen bonyolult feladat, erre alkalmas az üzem lepárló tornyában alkalmazott új technológia. a gázt azután - az algyői feldolgozó üzemeken ~~át~~ az országos távvezeték-hálózatba bocsátják. mindez a takarékoság mellett a fokozott üzembiztonságot is szolgálja. az olajtartályokban, berendezésekben a lassan illanó oldott gázok ezentúl nem jelentenek robbanásveszélyt, s nem szennyezik a környék levegőjét sem.

az új üzemben nemcsak a gázokat, de az ^úemláziosan jelenlévő vizet is leválasztják, ugyancsak bonyolult, fizikai-kémiai elven alapuló technológiával. ez azt jelenti, hogy évente mintegy 170 000 tonnányi víz nem kerül a szeged-százhalombatta közötti olaj-távvezetékbe, ennek a nagymennyiségű víznek az évi „utaztatási”, költsége több mint 10 millió forint lenne, a jelentős összeget tehát ugyancsak megtakarítják.

a modern, automatizált üzemet központi vezérlőteremből mindössze néhány szakképzett dolgozó irányítja gombnyomásokkal. a berendezéseket úgy tervezték, hogy később bekapcsolhassák a rövidesen megvalósuló telemetriai rendszerbe, amelyben az egész medence termelését komputer segítségével irányítják. /mti/

-. -

8.15 rj

- 17 -

g30g

bb 19. szerelőszerk méretre - korszeru anyagtarolás - bosch licencek
alapján 32 termék gyártására készül a bakony müvek

vid/ká-ju -cz

1974. november 20.

a jövő év elejétől lép életbe az a licenc szerződés, amely a veszprémi bakony müvek, az általános gépipari tervező intézet és az nszk-beli bosch cég között. a megállapodás értelmében bosch licenc alapján 32 termék gyártására rendezkednek be veszprémben. az újdonságok mindegyike a szerelés gépesítését, automatizálását szolgálja majd. az új termék gyártásához jelentős beruházásra és fejlesztésre van szükség. ehhez 30 millió forint támogatást ad az országos műszaki fejlesztési bizottság és ugyanennyit a kohó és gépipari minisztérium. a központi támogatást az indokolja, hogy az új berendezések gyártásával országos program megvalósítását, a gépgyártás fejlesztését, a szerelés automatizálását segítik.

a tervek szerint jövőre hat új termék gyártását kezdik meg a bosch licencek alapján. közülük a szalagok mellett dolgozók kényelmét szolgálják majd az újszerű szerelőszerkek. munka közben a legegészségesebb testtartásról gondoskodnak, önbeállók - ez azt jelenti, hogy a szék automatikusan igazodik használója méretéhez., s így egyforma kényelmet nyújt a magasaknak és alacsonyoknak, a telteknek és soványaknak.

számos variációban állítható az a szerelőasztal, amely szintén jövőre kerül ki először a bakony müvekből. a tároló berendezések, az ötletes fiók- és polc-rendszerek, a szereléshez szükséges anyagok előkészítését könnyítik meg. az új termékek között szerepel az asztali sajtológép és az ugynevezett előretoló berendezés is. ez utóbbi ,, fém kezével,, fogja, adja és ismét továbbítja az alkatrészeket.

a tervek szerint 1977-től már évi 100 millió forint értékben állítják elő a szerelés automatizálását szolgáló új berendezéseket. a licencet adó nszk cég a megállapodás értelmében évi 12 millió forint értékű terméket visszavásárol a bakony müvektől.
/mti/

..

7.55/ju

- 18 -

gko g

vbb 20. gazdaságosabb termelés, jobb munkakörülmények - hatékony a magyar posztógyár rekonstrukciója

i ol/tr-ju -cz

1974. november 20.

a jelen tervidőszak alatt összesen 480 millió, és ebből az idén mintegy 200 millió forintot fordít fejlesztésre csepel egyik nagymultu üzeme, a magyar posztógyár. a rekonstrukciós munkák most jutottak el legfontosabb szakaszukhoz; szerelik a korszerű fonalfésülő üzemet, s egyidejűleg egész sereg új gép állt munkába. dolgoznak az új, hispano gyártmányu gyűrűsfonógépek, és a ,, nyugalomba vonult,, a már az 1920-as évek elején is használtan vásárolt szövőgépek új, svájci gyártmányu sulzer, valamint szbt típusu szovjet szövőgépek új, az ugyancsak legkorszerűbb technikát képviselő olasz berendezések váltották fel. a kötött-hurkolt technológiát a rachel-típusu lánc-kötőgépek képviselik, ezekről kerülnek le a hazai piacon is igen keresett férfi-női felsőruházati termékek. a kikészítő géppark is sokat fejlődött az nszk-ből vásárolt berendezések munkába állításával.

a fésűsfonóda dunaujvárosi részlege, - amely 15 év alatt 300 tonnáról 1.300 tonnára emelte termelését, - újabb fejlődés előtt áll, s ugyancsak korszerűsödik a kártolt szövetgyártás. ez utóbbi korábban több más gyárral kiépített széleskörű kooperációban valósult meg, most azonban ,, összpontosítanak,, nagyállón már épülnek az új üzemcsarnokok, amelyek egyikében most szerelik a gépeket, hogy a kártolt fonalgyártást csepelről vidékre telepíthessék. egyébként a fejlesztés sikeres megoldása, gazdasági hatékonysága érdekében a posztógyáriak együttműködési szerződést kötöttek a könnyűipari szervezési intézettel, valamint az országos vezetőképző központtal is.

a tervidőszak eltelt négy esztendejében jelentős összegeket fordítottak a dolgozók szociális és munkakörülményeinek javítására is. egyebek mellett bővítették a vállalati óvodát, modernizálták és fogászati részleggel egészítették ki az orvosi rendelőt, a szakmunkástanulók számára korszerű leány szállást létesítettek. mindez hozzájárult ahhoz, hogy a magyar posztógyárban napjainkban kevesebb a munkérgond, mint az iparban másutt.

/ folyt. köv./

8.05/ju

- 19 -

10⁰⁰ g

bb 20. / gazdaságosabb termelés ... 1. folyt./-ju

a termelés nemcsak választékában, mennyiségében is számottevően bővül. a posztó szó már csak a gyár nevében őrzi a régi hagyományokat; az össztermelés 25 százaléka kártolt, 75 százaléka pedig fésűs szövet, egyre növekvő mértékben a legkorszerűbb anyagokat és technológiát képviselő termék. jövőre további 50 millió forintos beruházással befejeződik a rekonstrukció, s 1975 végén, előreláthatólag már 1.3 millió négyzetméter kártolt-szövetet gyártanak, a fésűsszövet termelés pedig a jelenlegi 3.2 millió négyzetméterről várhatóan 5.8 millió négyzetméterre nő, s így nemcsak a hazai, hanem a külföldi kínálatot is számottevően bővíthetik. /mti/

--

b b 21. korszerűsítik, fejlesztik a burgonyatermesztést az állami gazdaságok

i jf/gk-ju ie hgy

1974. november 20.

a mezőgazdaság állami nagyüzemei hároméves fejlesztési program alapján korszerűsítik a burgonyatermesztést, tekintettel arra, hogy az egyik legfontosabb élelmiszerről van szó, amelynek szükségletét a mezőgazdasági itthoni termésből évek óta nem tudja kielégíteni.

az állami gazdaságok az országos átlagot több mint kétszeresen meghaladó hozamokat érnek el, ezzel magyarázható, hogy bár a burgonya termőterületnek nem is egészen 2 százalékan gazdálkodnak, a központi készleteknek mégis csaknem egynegyedét adják. a hozamok növelését részben az új fajták tették lehetővé; két évvel ezelőtt az országos mezőgazdasági fajtakísérleti intézetrel közösen 72 fajta összehasonlító üzemi kísérleteire került sor, majd tavaly - az előző évi eredmények alapján kiválasztott - 37 fajttal újabb ellenőrző vizsgálatot végeztek. idén további 15 fajtát vontak az ellenőrzésbe, s így módon sikerült kiválogatni a ,, legsikeresebb,, burgonyafajtákat. a termőterület több mint 90 százalékat jelenleg külföldi / holland / fajták foglalják el, de mellettük helyet kaptak a nagy termésátlagot adó korszerű, új magyar burgonyák is. az állami gazdaságok solanum burgonyatermesztési rendszerében 1974-ben tizenhárom állami gazdaság működik együtt csaknem 50 termelőszövetkezettel; a vállalkozás termőterülete elérte a 4000 hektárt.

/ folyt. köv./

8.10/ju

- 20 -

10⁰⁰g

bb 21. / korszerűsítik, ... 1. folyt./-ju

a tervek szerint a következő években továbbra is a termelés koncentrációjára törekednek, de újabb gazdaságok is kiegészítik majd a nagy hozamokat elérő termelő üzemek hálózatát. egyre inkább kiszélesítik a feldolgozó élelmiszeripari üzemekkel korábban kialakított együttműködést. a fertődi állami gazdaság és a mirelite vállalat közös fejlesztési tevékenysége lehetővé tette a fertődi konzervüzemben a máris népszerű szilvásgombóc gyártását, ebből a gazdaság mázsánsként 70 forintos értékesítési többletbevételhez jutott és a tartós téli foglalkoztatással 40 dolgozónak teremtett munkalehetőséget, a siófoki állami gazdaságban a burgonya hámozott, előpárolt konzerválásával kísérleteznek. tárgyalások folynak a sérült ipari minőségű burgonya gazdaságon belüli, helyi szeszipari feldolgozásáról is. /mti/

--

bb 22. fock jenő indiába utazott

t bc/se-ju -cz

1974. november 20.

fock jenő, a minisztertanács elnöke indira gandhi miniszterelnök meghívására szerdán hivatalos látogatásra az indiai köztársaságba utazott. a minisztertanács elnökével együtt indiába utazott felesége.

fock jenő kíséretében elutazott dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, dr. hetényi istván, az országos tervehivatal államtitkára, rácz pál külügyminiszterhelyettes, dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, lakatos ernő, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnökhelyettese, dr. kós péter, a külügyminisztérium főosztályvezetője, nagy lajos, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője és kovács sándor, a minisztertanács elnöke titkárságának vezetője.

a bucsuztatásra a ferihegyi repülőtéren megjelentek: huszár istván és dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettesei, bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, puja frigyes külügyminiszter, rödőnyi károly közlekedés- és postaügyi miniszter, dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke, dr. várkonyi péter államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke, dr. gál tivadar, a minisztertanács titkárságának vezetője. jelen volt a bucsuztatásnál lal thanzaua pudaite, az indiai köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, valamint b.d. sevikin, a szovjetunió nagykövetségének követ-tanácsosa. /mti/

--

8.25/ju

- 21 -

grog

bb 23. budapesti közlekedési baleset

tm-ju -cz

1974. november 20.

szüics gyula 33 éves kézbesítő, budapesti lakos személygépkocsijával a xviii. ker. kiscfaludy utca 99/b szám előtt egy fának, majd a kerítésnek ütközött. a baleset következtében szüics gyula könnyű, utasa, sebestyén józsef csoportvezető, budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők mindkét sérültet kórházba szállították.

baár sándor 35 éves textilnyomó, budapesti lakos személygépkocsijával a x. ker. hungária krt. és salgótarjáni utca kereszteződésében felhaladt a gyalogjárda, és elütötte tóth józsefné 66 éves kispáros budapesti lakost. az idős asszonyt a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. baár sándor ellen eljárás indult. /mti/

-. -

bb 24 összeült a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

-ju -cz

1974. november 20.

szerdán összeült a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága.

a központi bizottság - a politikai bizottság javaslatára - az időszerű nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztatót és a párt xi. kongresszusának előkészítésével kapcsolatos politikai és szervezeti kérdéseket vitatja meg. /mti/

-. -

bb 25. rendőrségi hírek

tm-ju -cz

1974. november 20.

perbál belterületén simonek jános 33 éves tsz-tag, helyi lakos személygépkocsijával, amelyet ittás állapotban figyelmen kívül vezetett, elgázolta oláh bertalan 36 éves szállítómunkás, helyi lakos gyalogost, majd segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. oláh bertalan súlyos állapotban szállították kórházba, a rendőrség simonek jánost elfogta, és előzetes letartóztatásba helyezés mellett indult ellene eljárást.

/ folyt. köv./

9.45/ju

- 22 -

10.15 g

bb 25. / rendőrségi ... 1. folyt./-ju

szólád belterületén máj lajosné 54 éves háztartásbeli, helyi lakos, féktávolságon belül egy személygépkocsi elé lépett, amely halálra gázolta.

pakod belterületén gágyor jános 30 éves gépkocsiveető, zalaegerszegi lakos a volán 16-os számú vállalat levizsgáztalan rakodógépével elütötte szabálytalan előzés közben a vele azonos irányban kerékpározó vizvári istván 51 éves tsz-tag pakodi lakost, majd segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. vizvári istván a helyszínen meghalt. gágyor jános ellen őrizetbe vétel mellett indult eljárás. /mti/

-. -

bb 26. őszi-téli szabadegyetem kaposvárott

vid/ká-ju -cz

1974. november 20.

szerdán megkezdődtek a kaposvári latinca sándor megyei művelődési központ által szervezett őszi-téli szabadegyetemi előadások. a négy-földrajz, pedagógia, nemzetközi politika és somogy multja - tagozatra eddig több mint félezen jelentkeztek. /mti/

-. -

bb 27. intézkedési terv fejér megye közművelődésének fejlesztésére

vid/ká-ju -cz

1974. november 20.

a fejér megyei tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén átfogó intézkedési tervet fogadtak el a közművelődés fejlesztésére. a közművelődési tevékenység egységes irányítására megyei közművelődési bizottságot alakítanak, újjalakítják és megerősítik a művelődési házak társadalmi vezetőségét, megyei múzeum-egyesületet és művészeti tanácsot hoznak létre.

/ folyt. köv./

11.15/ju

- 23 -

11kr g

bb 27. / intézkedési ...1. folyt./-ju

a művelődési intézmények a szocialista brigádok kulturális vállalatásainak támogatására munkásklubokat alakítanak, felkarolják a munkás amatőr-mozgalmat, keresik a speciális formákat a dolgozó nők műveltségi szintjének emelésére. külön foglalkoznak a bejáró dolgozókkal. elsőként a dunai vasmű és a videoton mintegy tízezer bejáró dolgozójának lakóhelyén rendszeresítenek művelődési programot. a felnőttoktatásban új tanulmányi formákat vezetnek be.

az elképzelések megvalósítását megyei közművelődési alap létesítésével segítik. /mti/

-. -

bb 28. hid csehszlovákiának

vid/ká-ju -cz

1974. november 20.

a csehszlovák állami vasutak képviselői szerdán vasuti hidat vettek át a ganz-mávgag mátranováki gyáregységében. a műszaki átadás után a hidat szétszerelik, korroziógátló bevonattal látják el, s ezután szállítják rendeltetési helyére, a csata-sahy vasutvonal egyik szakaszára. a mátranováki hid gyáregység 1973 óta gyárt középnagyágú - hatvan-nyolcvan méter hosszú, egy- és kétnyomvonalas, felsőpályás, rácsos szerkezetű hidakat a csehszlovák államvasutak rekonstrukciójához. a szerdán átadott hid sorrendben a huszonkettedik, amelyet még az idén két hid követ. a ganz-mávgag mátranováki gyáregysége évente hetvenmillió forint értékben készít vasuti hidakat, kapacitásának nagy részét 1975-ben és 1976-ban is csehszlovák megrendelés köti le. /mti/

-. -

bb 29. graz polgármesterének látogatása szombathelyen

vid/ká-ju -cz

1974. november 20.

graz polgármestere, alexander götz dr. gonda györgynek, a vas megyei tanács elnökének meghívására szerdán szombathelyre látogatott. a vendég vas megye és szombathely város vezetőivel megbeszélést folytatott a stájer tartomány és vas megye, valamint szombathely és graz kapcsolatainak további bővítéséről, az együttműködés fejlesztésének lehetőségeiről. /mti/

-. -

11.25/ju

- 24 -

11^{hr}g

bb. 30. már terven felül vetnek csongrádban

vid/rj -cz

1974. november 20.

csongrád megye tsz-ei és állami gazdaságai teljesítettek 75.700 hektáros buzavetési tervüket. néhány napig azonban lehet még látni dolgozó vetőgépeket a határban, elsősorban az elmaradásban lévő, belvizektől sújtott tsz-ek tábláin, ahol a legjobb igyekezet ellenére sem végezhettek a munkával. ugyanakkor legalább 30 gazdaság vállalkozott terven felüli vetésre. ennek eredményeként szerdán - a kedvező időjárást kihasználva - mintegy 600 hektárral „toldották meg”, a buzatermő területet. ezen a héten befejezik a cukorrépa szedését is. jelenleg a gazdaságok járművein kívül 80 katonai terepjáró gépkocsi vesz részt a szállításban. még több mint 3 000 vagon cukorrépát kell beszállítani. a kukoricának 86 százalékát törték le eddig.

a csongrád megyei tanács mezőgazdasági osztályán nemcsak a vetési, betakarítási adatokat összegezték, hanem képet nyertek az emberek helytállásáról is. hét vasárnapot töltöttek munkában ezen az őszön a gazdák. a fáradhatatlan traktorosok naponta 12 órát dolgoztak a betakarításban felbecsülhetetlen értékű segítséget nyújtottak a diákok, a katonák, az ipari üzemek, vállalatok dolgozói. voltak olyan napok, amikor 15 000 társadalmi munkás tevékenykedett a határban. a tsz-ek irodái dolgozói sem maradtak ki a nagy munkából és vasárnapokon egyes helyeken termelőszövetkezeti elnökök családtagjaikkal együtt mutattak példát éppen a legvigasztalanabb helyzetben: esőben, sárban a tagokkal együtt mentették a termést. /mti/

-. -

bb. 31. rekord sárvárott a cukorrépa feldolgozásban

vid/rj -cz

1974. november 20.

a cukorrépa betakarítása a sárvári cukorgyár körzetében sem okozott annyi gondot ember- emlékezet óta, mint az idén. a jól szervezett munka, a társadalmi összefogás eredményeként azonban már eddig több mint tizenhétezer vagon répát vett át a gyár a termelőktől, többet, mint tavaly az egész répafeldolgozási szektorban.

/folyt.köv./

11.30 rj

- 25 -

13^{hr}g

bb. 31. / rekord sárvarott... 1. folyt./rj

a gyár kollektívája, most amikor már megfelelő mennyiségű répatartalékkal rendelkeznek, példás helytállással igyekeznek pótolni a kedvezőtlen időjárás okozta kiesést, azt az időt, amikor répa hiányában nem tudtak teljes kapacitással dolgozni. ezen a héten az eddigi 240 vagonos legnagyobb teljesítményt teljesítve naponta 270-280 vagon répát dolgoznak fel.

répából szinte mindenütt a vártnál jobb termést takarítottak be a gazdaságok. a napsütés hiányában azonban a cukortartalom 1.2 százalékkal alacsonyabb, mint az elmúlt évben. a gyár jelenleg is folyamatosan veszi át az alapanyagot. a felmérések szerint még mintegy ötezer vagon répa vár átvételre. ezzel együtt a gyár az idei kampányban hatezer vagon cukorrépával dolgoz fel többet, mint tavaly. /mti/

--

bb 32. december közepére elkészül a 4-es ut szolnoki átkelési szakasza.

vid/kz-ju -cz

1974. november 20.

utolsó fázisához érkezett a 4-es főút szolnoki átkelési szakaszának egy évre tartó rekonstrukciója és ez újabb közlekedési változásokat tett szükségessé a városban. a három kilométer hosszú átkelési szakasz utolsó kétszáz méterének burkolatcseréjéhez - a munkák meggyorsítására - megváltoztatták a korábbi terelőutakat. a debrecen, illetve budapest felől érkező járművek egyaránt a szolnoki belváros kikerülésével, a terelőtáblákkal megjelölt útvonalon haladhatnak át a városon. az új közlekedési rend előrelátólag tíz napig tart, december közepén ugyanis az építők átadják a korszerűsített átkelési szakaszt. /mti/

--

bb 33. magyar-bolgár barátsági napok a nagykuságban

magyar-bolgár barátsági napokat rendezett a hazafias népfront szolnok megyei bizottsága kedden és szerdán a nagykuságban bulgária felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából. az eseményen háromtagú bolgár küldöttség is részt vett. kunmadarason és mezőtúron magyar-bolgár baráti találkozókat tartottak, ünnepi esteken méltatták a felszabadulás évfordulóját. a bolgár nép szocialista építő munkáját kiállításon mutatták be. /mti/

12.45/ju

- 26 -

14⁰⁰g

bb 34. hat baranyai falu közös esti gimnáziuma

vid-ju -cz

1974. november 20.

Baranya megyei egerágon esti gimnázium nyílt a helyben és a környéken élő dolgozók számára. mint ismeretes: a párt közművelődési határozata kiemelt feladatként jelölte meg a hátrányos helyzetben levő falusi lakosság műveltségi színvonalának emelését. ennek szellemében hozta most létre hat kis falu a közös esti iskolát. első évfolyamának 52 hallgatója van, túlnyomórészt fizikai dolgozók, mégpedig főleg termelőszövetkezeti tagok. a legfiatalabb és a legidősebb diák életkora között több mint negyed évszázad van. az oktatás céljára az egerági művelődési ház ajánlott fel alkalmas helyiségeket, a tanári kart zömmel helybeli pedagógusok alkotják, míg a tanulók vizsgáztatását a mohácsi kiskisfaludgyimnázium tanárai vállalták. az első tanévben a hallgatók - több éves vagy évtizedes kihagyás után - felfrissítik a korábban szerzett ismereteiket és megalapozzák a középiskolai tananyagot. jövőre két tanév anyagát sajátítják el süritett formában, a harmadik év pedig ismét ,, normális,, tanév lesz, amikor is érettségi vizsgára készítik elő a felnőtt diákokat. így módon tehát három esztendő alatt elvégezhetik a dolgozók a gimnáziumot, s ez nyilvánvalóan nagyobb ösztönzést ad számukra, mérsékeli a lemorzsolódást. az egerági példa élék érdeklődést keltett baranyában, sikere esetén - várhatóan - másutt is alakul majd esti gimnázium. /mti/

--

bb 35. kismama szalag

vid-ju -cz

1974. november 20.

huszonöt munkahelyes kismama szalagot hoztak létre. a váci kötöttárugyár pásztói gyáregységében azoknak a kismamáknak, akik - segítség híján - csak maguk hordhatják gyermekeiket a bölcsődébe vagy óvodába. a kismama szalag varrógépeinél reggel nyolc órakor kezdődik a munkaidő: negyed ötig tart és csak egy műszak van. a megoldással a gyermekes édesanyák nem kénytelenek elhagyni munkahelyüket, s ezzel lemondani keresetükről, de enyhülnek a gyár munkaerőproblémái is. /mti/

--

12.55/ju

- 27 -

14⁰⁰g

bb 36. megemlékezés szegeden clark ádámról

vid/kz-ju -cz

1974. november 20.

szegeden a nemzeti panteonban dombormű örökíti meg clark ádámot, s az általa százhuszonöt éve épített, majd 25 évvel ezelőtt újjáépített lánchidat. a kettős évforduló alkalmából az mtesz csongrád megyei szervezetének képviselői megkoszorúzták az emlékművet. /mti/

-. -

bb 37. két hónappal a határidő előtt - új abc áruház tatabányán

vid/kz-ju -cz

1974. november 20.

több millió forintos költséggel kialakított abc áruházat nyitott szegeden tatabányán a fővárosi csemege kereskedelmi vállalat. a komárom megyei állami építőipari vállalat dolgozói a pártkongresszus tiszteletére két hónappal határidő előtt adták át tatabányán legújabb városnegyedének ellátását javító áruházat. az 1.100 négyzetméter alapterületű üzlet a bányászváros legnagyobb abc áruháza és a tizenegyedik ilyen kereskedelmi létesítmény. /mti/

-. -

bb 38. felavatták mihályfi ernő siremlékét

t gy/mm-ju hi -cz

1974. november 20.

a mező imre uti nemzeti sarkert művészparcellájában szerdán felavatták dr. mihályfi ernőnek, a magyar nemzet két éve elhunyt főszervezőjének siremlékét. a siremléket somogyi józsef kossuth-díjas szobrászművész készítette, s a hazafias népfőpront, a magyar újságírók országos szövetsége és az mszbt állította fel mihályfi ernő egykori országgyűlési képviselő, a népköztársaság elnöki tanácsa és a hmf országos elnökségének tagja, az mszbt al-elnöke emlékére. az emlékmű avatásán dr. ortutay gyula akadémikus mondott beszédet, majd elhelyették a kegyelet koszorúit. a családtagokon kívül ott volt politikai, társadalmi életünk számos ismert személyisége, részt vettek a kegyelet ünnepségen mihályfi ernő tisztelői, egykori barátai, munkatársai. /mti/

-. -

13.00/ju

- 28 -

14⁰⁰g

bb 39. időjárásjelentés

-ju -cz

1974. november 20.

a meteorológiai intézet jelenti: november 20-án 13 órakor:

nyugat felől felhősödés

európa időjárása egyre nagyobb részben az óceán felől érkező léghullámok hatása alá kerül. ezek dél- és délkelet-európa kivételével mindenütt változékony, többféle szél, csapadékos időjárást okoznak. a nappali felmelegedés az elmúlt napok folyamán nyugat-európában és közép-európa északnyugati részén több fokkal gyengült. a kárpát-medence időjárását a következő 36 órában is az óceán felől érkező légtömegek határozzák meg.

egy hűvösebb óceáni léghullám kedden a késő délelőtti órákban hazánk nyugati határát is elérte, majd a nap folyamán az egész ország területét elárasztotta. hatására előbb a dunántúlon, majd a kora éjszakai óráktól kezdve az ország keleti felén is megerősödött az északnyugati, nyugati szél és többfelé esett az eső. a legutóbbi 24 óra alatt lehullott csapadékmennyiség általában csapadéknyom és 4 mm között volt, de az északnyugati megyékben elérte az 5-11 mm-t, sőt sopronhorpácson a 14 mm-t. a nappali legmagasabb hőmérséklet/ami a nyugati megyékben a szokásostól eltérően nem kora délután, hanem reggel alakult ki/ 8 és 16 fok között volt. szerda reggelre plusz 4- minusz 1 fokig hűlt le a levegő. a talaj közvetlen közelében néhány helyen minusz 2- minusz 5 fokot is mértek. a hajnali órákban a délnyugati megyékben sokfelé köd keletkezett. szerda délelőtt változóan felhős idő volt. egy-két helyen még 11 órakor is tartott a köd. esőt sehonnan sem jelentettek. a hőmérséklet 11 órára általában 5-9 fokig emelkedett, de a tartósan ködös helyeken csak 3 fok volt.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 8,0 fok volt, a százéves átlagnál 3,9 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 8 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, nem változik.

várható időjárás csütörtök estig: szerdán változóan felhős idő, eső nélkül. csütörtökön nyugat felől megnövekvő felhőzet, elsősorban az ország nyugati, északnyugati részén helyenként eső. mérsékelt, csütörtökön napközben megélénkülő délnyugati, nyugati szél. a hajnali, reggeli órákban néhány helyen köd.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: általában 0 és plusz 4 fok között, az ország keleti részén kevéssel 0 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 6-11 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 248 cm. /mti/

-. -

13.10/ju

- 29 -

14⁰⁵g

bb 40. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke november 20-án
13 óráig:

se-ju -cz

1974. november 20.

1. környezetvédelem
 2. karinthy frigyos műsor
 3. mikes lilla előadójestje
 4. vetélkedő a rádióban
 5. a szentendrei ut rekonstrukciója
 6. szórakoztató intézmények a balatonnál
 6. iskolai kresz-pályák
 8. helyreállítják a gyöngyösi csárdát
 9. pihenőerdő
 10. szénfelhasználás
 11. nótorius tolvajt ítéltek el
 12. fábián zoltán nyilatkozata
 13. pest megye kulturális fejlődése
 14. munkaverseny a iii. kerületben
 15. munkanap áthelyezés az építőiparban
 16. veszprém városközpontjának építése
 17. ruhaipari technológiák
 18. szegedi földgáz
 19. bosch licencek
 20. a posztógyár rekonstrukciója
 21. burgonyatermesztés az állami gazdaságokban
 22. focik Indiába utazott
 23. balesetek
 24. az mszmp kb ülése
 25. rendőrségi hírek
 26. szabadegyetem kaposváron
 27. fejér megyei közművelődés fejlesztése
 28. hid csehszlovákiának
 29. graz polgármesterének látogatása
 30. terven felül vetnek csongrádban
 31. a sárvári cukorgyár munkája
 32. a 4-es ut építése
 33. magyar-bolgár napok
 34. közös esti gimnázium baranyában
 35. kismama szalag
 36. megemlékezés a Lőrinc ádámról
 37. abc áruház tatabányán
 38. felavatták mihályfi ernő síremlékét
 39. időjárásjelentés
 40. hírjegyzék
- /mti/

-. -

13.17/ju

- 30 -

14⁰⁵g

bb 41. egészségügyi küldöttség utazott szófiába

t mir/tr-ju hi -cz

1974. november 20.

dr. aczél györgy egészségügyi miniszterhelyettes vezetésével szerdán küldöttség utazott szófiába, ahol a szocialista országok egészségügyének perspektivikus fejlődésével foglalkozó értekezleten vesznek részt. /mti/

-. -

bb 42. kiállítás a szovjet gépkocsigyártás fejlődéséről

t kf/gk-ju ie -cz

1974. november 20.

a moszkvai politechnikai múzeum - az 1972-es hasonló magyar bemutató viszonzásaként - vendégkiállítást rendezett a közlekedési múzeumban. a szovjet gépkocsigyártást bemutató kiállítást szerdán rödőnyi károly közlekedés- és postaügyi miniszter nyitotta meg, majd v.a. petrusev professzor, a szovjet autó-motor intézet igazgatóhelyettese mutatta be.

a kiállítás végigvezeti a látogatókat a szovjet autógyártás történetén, fejlődésén, megismerteti a különböző típusokat, „bepillantást, enged a motorok szerkezetébe is. bevezetőben nagyméretű színes tablók ismertetik oroszország gépjárműgyártási próbálkozásait. az első orosz személygépkocsi 1896-ban „született, s 1901-ben építették meg az első belsőégésű motort. a nagyüzemi gépjárműgyártás a szovjethatalom alatt indult meg, s ötven éve, 1924 novemberében haladt át a moszkvai vörös téren az első tíz gyári gépkocsi. a szovjetunióban jelenleg 224 fajta teherautó, 62 féle személyautó és 35 fajta autóbusz készül: 1971-ben több mint egymillió gépkocsit gyártottak, jövőre kétszer ennyi gépjárműt hagyja el az üzemeket.

a nagyméretű, métereken felüli, köztük villannyal is működtetett - modellek teszik látványossá a kiállítást, amely előreláthatólag januárig tart nyitva. /mti/

-. -

13.25/ju

- 31 -

14⁰⁵g

vb. 43. teljesítette őszi vetéstervét bács-kiskun megye
vid/kz/rj -cz 1974. november 20.

szerdán teljesítette őszi gabonavetéstervét bács-kiskun megye, az előirányzott 86 000 hektáron földbe került a jövő évi kenyérnekvaló magja. összességében 133.000 hektáron zöldellnek, kelnek a kalászosok a nagy élelmiszertermelő megyében. mivel sok helyütt a tervezettnél nagyobb területen termelnek búzát, így még a hét végéig dolgoznak a vetőgépek, várhatóan még mintegy tízezer hektárt vetnek be kenyérgabonával. ellenőrzik a már kikelt vetések állagát is: pótolják a vízpusztításokat és a kelési hiányokat. a szakemberek elégedettek a későn, s a kedvezőtlen talajviszonyok között vetett kalászosok fejlődésével, bokrosodásával. a novemberi meleg napsütésben haragoszöldek a vetések, s remény van arra is, hogy a későiek is megerősödnek a tél beállta előtt. /mti/

-. -

bb. 44. elkészült a negyvenezredik rába-man diesel-motor
vid/ká/rj -cz 1974. november 20.

a győri rába-gyárban elkészítették a negyvenezredik nagy teljesítményű rába-man diesel motort. a több mint 2 milliárd forint költséggel létesített motorgyárat 1969-ben avatták fel, s a gyár azóta a magyar járműipar egyik büszkesége. a technológiát és a motorlicencet az nszk-beli man-cégtől vásárolták, a gyártósorok nagyobb részét pedig a francia renault-cég tervezte és szállította. 25 ezer négyzetméter alapterületű óriás csarnokban helyezték el a gyártósorokat. a félautomata és automata programvezérlésű gépek rendkívül termelékenyek.

a negyvenezredik motor 192 lóerős, fekvő elrendezésű volt. az eddig elkészült motorok közül a legtöbbet az ikarusz autóbuszokba építették be. ezenkívül nagy teherbírású gépkocsikban, hajókban és újabb traktorokban is eredményesen üzemelnek a győri gyártott diesel motorok. /mti/

-. -

13.20 rj

- 32 -

14¹⁰g

bb. 45. magyar-kubai együttműködési munkatervet irtak alá

s/rj hi -cz 1974. november 20.

szerdán a belgrád rakparti népfront székházban két évre szóló magyar-kubai társadalmi és kulturális együttműködési munkatervet irtak alá. a munkatervet a hazafias népfront képviselőiben ur. molnár béla, az országos elnökség tagja, az öt titkára, a kulturális kapcsolatok intézete képviselőiben demeter sándor elnökhelyettes, kubai részről pedig a népek barátsága intézet /icap/ képviselőiben eladio aguiar rodriguez vezérigazgatóhelyettes látta el kézjegyével. az aláírásnál jelen volt a hazafias népfront országos tanácsa és a kulturális kapcsolatok intézete több vezető tisztségviselője. ott volt floreal chomon, a kubai köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

-. -

bb. 46. gyorsított fenyőfacsemete-nevelés - felújítják a sopron-környéki fenyveseket

vid/jr -cz 1974. november 20.

érdekes kísérletek fejeződtek be a soproni tanulmányi erdőgazdaság tómalmi csemeteültetvényén, 400 ezer fenyőfacsemetét neveltek gyorsított eljárással. a fenyőmagokat egy finn gyártmányú ültetőgéppel papircellákba rakott tápszeres talajba vetették, majd fóliaházban nevelték a csemetéket. ezzel a módszerrel a szokásos tenyészidőt két évről 3 hónapra csökkentették le.

a 400 ezer, gyorsított eljárással nevelt fenyőfacsemetét már ki is ültették a sopron környéki hegyvidék kopáros hegyoldalaira. a jövő évben már 3 millió fenyőfacsemetét nevelnek az új eljárással. folytatják a hegyvidék fenyveseinek felújítását és soprontól délre sik területeken is telepítenek új fenyőfaerdőket. emellett más erdőgazdaságoknak is adnak át csemetéket. a későbbiek során a magültetés után a csemeteültetést is gépesítik. /mti/

-. -

13.25 rj

- 33 -

14¹¹g

bb. 47. tizenkétezer házgyári lakás dunaujvárosból

vid/rj -cz

1974. november 20.

az ország legrégebbi házgyára, a vasbetonipari művek dunaujvárosi nagyüzeme tíz és fél évvel ezelőtt kezdte meg a lakások nagyüzemi sorozatgyártását. azóta tizenkétezer lakás összeszereléséhez szükséges nagypanel, konyha-fürdőszoba térelemet készítettek a gyárban. a dunaujvárosi házgyári elemeket a dunaparti városon kívül szegeden, székesfehérváron, százhalombattán és máshol szerelték össze és építettek velük korszerű otthonokat. most az év utolsó negyedében, a házgyáriak kongresszusi versenyében naponta 6-6.5 lakáshoz szükséges nagypanel és térelemet gyártanak dunaujvárosban, az ország legrégebbi házgyárában. /mti/

-. -

bb 48. magyar építésügyi küldöttség utazott a szovjetunióba

k sb/gk-ju ie -cz

1974. november 20.

dr. szabó jános építésügyi és városfejlesztési minisztériumi államtitkár vezetésével szerdán magyar építésügyi küldöttség utazott a szovjetunióba a kétoldalu építőanyag-ipari együttműködési állandó munkacsoport vi. ülésére. a találkozáson az 1975. évi gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési tervekről tárgyalnak és egyeztetik az 1976-1980. évekre javasolt együttműködési terveket. /mti/

-. -

bb 49. végetérték a miskolci környezetvédelmi napok

vid-ju -cz

1974. november 20.

a borsod megyei tanács építés-közlekedési és vízügyi osztályának, valamint a megyei vízügyi- és levegőtisztaságvédelmi bizottságának közös rendezésében miskolcon tartott környezetvédelmi napok szerdán befejeződtek

/ folyt. köv./

1.10/ju

- 34 -

1510

bb 49. / végetérték ... 1. folyt./-ju

a háromnapos előadás-sorozatban az üzemek, intézmények, egészségügyi szervezetek képviselői megvitatták többek között a borsodi vízfolyások, valamint az ipari levegőszennyeződések kérdését. állást foglaltak többek között abban, hogy az eddiginél fokozottabban kell gondoskodni új víztisztító berendezések üzembehelyezéséről. ahol arra lehetőség van, olyan technológiát kell bevezetni, amely csökkenti az ipari üzemek levegőszennyező hatását. ebben a vonatkozásban az ózdi kohászati üzemek, valamint a most épülő új hejőcsabai cementgyár a követendő példa.

a szerdai záróülésen az urbanizáció és a környezetvédelem viszonyát vizsgálták meg. az előadások során hangsúlyozták, hogy mind az új lakótelepek, mind pedig az ipari üzemek létesítésénél az eddiginél előrelátóbban kell gazdálkodni a területekkel. megemlítették, hogy ha miskolcon az eddigi sor-garázsokat tovább építik, minélgy háromszáz hektárnyi területre lesz szükség - ami megengedhetetlen. szóltak arról is, hogy mihamarább meg kell oldalni a hulladék tárolását illetve megsemmisítését. szükséges az országos területi felhasználási terv készítése - mert a negyedik ötéves terv során csupán lakásépítésre megközelítőleg negyven négyzetkilométernyi területet vettek igénybe. zajártalomról szólva elmondották, hogy borsodban mintegy huszonötezer ipari és tízezer mezőgazdasági munkás dolgozik hallást károsító munkahelyen. a miskolci hallásgondozó állomás kilencezer beteget tart nyilván, akik már maradandó hallásromlásban szenvednek.

a háromnapos környezetvédelmi tanácskozás rózsza kálmánnak, miskolc megyei város tanácselnökének zárszavával ért véget, aki hangsúlyozta, hogy a tanácskozás tapasztalatit a városépítésben hasznosítani fogják. /mti/

-. -

bb 50. egészségügyi tudományos ülés kazincbarcikán

vid-ju -cz

1974. november 20.

kazincbarcika várossá alakulásának huszadik évfordulója alkalmából szerdán kétnapos egészségügyi ülés kezdődött a kazincbarcikai kórház- és rendelőintézet tudományos bizottságának rendezésében.

/ folyt. köv./

14.20/ju

- 35 -

1515

bb 50. / egészségügyi ... 1. folyt./-ju

a több mint négyszáz ágyas kazincbarcikai kórház és rendelőintézet orvosai első alkalommal adtak számot eddig végzett tudományos munkásságukról. a kórház és rendelőintézet, amely a város lakosain kívül többek között a környező sajtó- és szanavölgyi bányász lakótelepek dolgozóinak egészségügyi ellátását is végzi, különösen a lakosság tüdő-, cukor- és érrendszeri megbetegedéseinek szűrésével végez eredményes munkát. az ezzel kapcsolatos tapasztalatok ismertetése szerepelt a szerdai előadásokon.

a kétnapos tudományos ülésen - amelyen a kazincbarcikai kórház dolgozóin kívül részt vettek a borsodi társ-intézmények képviselői, valamint a körzeti orvosok is nagy számban, összesen több mint harminc előadás hangzik el.

csütörtökön, a záróülésen varga gaborné, a borsod megyei tanács elnökhelyettese, az országgyűlés alelnöke kitüntetések és jutalmat ad át a kórház kiváló dolgozóinak. /mti/

-. -

bb 51. színházi bemutató - gyermekeknek

vid/fm-ju -cz

1974. november 20.

a miskolci nemzeti színház éves műsortervében a felnőtteknek szóló előadások mellett tervbe vette gyermek-színjátékok bemutatását is. az első előadást szerdán tartották, amikor a hókirálynő című szovjet zenés mesejátékot mutatták be a miskolci óvodásoknak és általános iskolai tanulóknak.

a zenés mesejátékot a továbbiakban bemutatják egerben, ózdon, kazincbarcikán, leninvárosban és mezőkövesden is. /mti/

-. -

14.28/ju

- 36 -

bb 52. a környezetvédelem jegyében: országos tüzeléstechnikai konferencia veszprémben

vid-ju -cz

1974. november 20.

szerdán veszprémben, a szigeti józsef faárugyárban országos tüzeléstechnikai konferenciára gyűltek össze a butoripari, erdő-, és faipari szakemberek. a tanácskozás központi témája, miként lehetne a fahulladékokat úgy megsemmisíteni, hogy azzal ne szennyezzék a gyárak, üzemek környezetét. erre a kérdésre egyébként már a gyakorlatban adott választ a veszprémi faárugyár, ahol több millió forintos beruházással bertsch típusú tüzeléstechnikai berendezés segítségével, nemcsak a szennyezést szüntették meg, hanem a fahulladék felhasználásával, gőzt is termelnek.

a gőztermeléssel részben saját, részben pedig a szomszédos tejüzem szükségleteit is kielégítik. a tanácskozás résztvevői üzemelés közben is megtekintették a korszerű tüzeléstechnikai berendezést. /mti/

-. -

bb 53. elhunyt ferenczi péter

vid/fm-ju -cz

1974. november 20.

ferenczi péter, a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 86 éves korában elhunyt. bucsuztatása november 25-én lesz a debreceni köztemetőben.

az mkszmp debreceni városi bizottsága.

/mti/

-. -

bb 54. szerdán berlinbe utazott

s- ju hi -cz

1974. november 20.

dr. antalffy györgy egyetemi tanár, a magyar jogászszövetség elnöke és dr. jókai lóránd, a szervezet főtitkára, az ndk-beli testvérszervezet meghívására. a küldöttséget a német demokratikus köztársaság és az ottani jogászszövetség megalakulásának 25. évfordulója alkalmából hívták meg a többi európai szocialista ország jogászszervezeteinek vezetőivel együtt. /mti/

-. -

14.35/ju

- 37 -

1525

ve l h a s z n á l h a t ó: 16 órától!

bb 55. kollégium avatás nyiregyházán

vid/fm-ju -cz

1974. november 20.

szerdán kollégiummá avatták a nyiregyházi mezőgazdasági főiskola diákköztönát. az erről szóló oklevelet ünnepélyes keretek között adta át a főiskola és kollégium képviselőinek dr. szücs kálmán, a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium főosztály-vezetője. a kollégium megkapta a kisz központi bizottságának emléké- zászlaját, amelyre a társ- és testvérintézmények jelenlévő kép- viselői kötöttek szalagot. /mti/

--

f e l h a s z n á l h a t ó: 19 órától!

bb 56. tatabányai és győri munkásszínjátssók közös bemutatója

vid/fm-ju -cz

1974. november 20.

szerdán közös előadást rendezett a tatabányai népházban a győri arrabona amatőr színház és a tatabányai bányász színpad. a bemutatóra a szénmedence szocialista brigádjait, a munkás- szállások lakóit hívták meg. a műsort a bányász színpad meg- alakulásának 10. évfordulója alkalmából rendezték. /mti/

--

f e l h a s z n á l h a t ó: 20 óra után!

bb 57. román zongoraművész hangversenye szegeden

vid-ju fm -cz

1974. november 20.

dan grigore román zongora művész szerdán hangversenyt adott a szegedi lenin-köruti koncertteremben. műsorán enescu-, debussy- és chopin-művek szerepeltek. /mti/

--

14.50/ju

- 38 -

1580

bb 58. sárosi sándorné

ol/s-ju -cz

1974. november 20.

könnyüipari miniszterhelyettes hazaérkezett párizsi utjáról, ahol megtekintette a párizsi csomagolástechnikai kiállítást és tárgyalást folytatott a francia kereskedelmi kamara veze- tőivel. /mti/

--

bb 59. elhunyt majczen mária jászai-dijas színművésznő

vid/fm-ju -cz

1974. november 20.

majczen mária jászai-dijas színművésznő, a veszprém megyei petőfi színház művésze, a magyar színházművészeti szövetség elnökségének tagja november 19-én, életének 37. évében, hosszú szenvedés után elhunyt. temetéséről később történik intézke- dés. /mti/

--

bb 60. balesetek

tr-ju hi -cz

1974. november 20.

budapesten a xx. kerület szentlőrinczi uton schuszter már- ton 26 éves budapesti esztergályos, motorkerékpárral gyorsajtás közben nekiütközött egy lovaskocsinak. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője a helyszínen meghalt. a lovaskocsi haj- tóját könnyű sérüléssel szállították kórházba.

fejér megyében lepsény belterületén schvarcz imre 21 éves gépkocsivezető, balatonalmádi lakos teherautóval - amelyet nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett - elgázolta a vele azonos irányban kerékpározó nyikos sándor, 37 éves lepsé- nyi szülőmunkást, aki a helyszínen meghalt. szakértő bevonásá- val vizsgálat indult.

a pest megyei kóka községben nagy lajos 57 éves egyéni gazda, helyi lakos lovaskocsijával szénát szállított, miközben a széna tetejéről lesett és olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. /mti/

--

14.55/ju

- 39 -

1525

bb.61. a vállalatok, gazdaságok eredményesen fejlesztik az őszi mezőgazdasági munkák segítésére hozott kormányhatározatot

i jf/pá/ie/fé -cz

1974.november 20.

az őszi mezőgazdasági munkák segítésére hozott korábbi kormányhatározat kedvező fogadtatásra talált a termelők körében. a gazdaságok éltek a lehetőségekkel, ezt bizonyítja, hogy megnőtt az érdeklődés a 20 százalékos árengedménnyel árusított u-650-es traktor és a szintén kedvezményesen megvásárolható pótkocsik iránt. október 10-e óta a vopátókból 335-öt vásároltak a gazdaságok. az agroker telepeken még további készletek vannak, úgy- hogy még újabb megrendeléseket is ki tudnak elégíteni: 300 traktor vár vevőre. a gazdaságok nagyszámu pótkocsit vásároltak, az egész évi értékesítés 7000-et tesz ki eddig, ebből - élve a kormányhatározattal biztosított kedvezménnyel - több mint 1100-at október közepe óta adtak el. az őszi szállításoknál igen fontos pótkocsikból újabb szállítmányok érkeznek külföldről, a telepek a közeljövőben 500-600 pótkocsit vesznek át.

soron kívül nyugati importból biztosítanak a termények tárolásához és egyéb mezőgazdasági munkákhoz fóliát, az illetékes külkereskedelmi szervek. a gyártáshoz szükséges alapanyag legnagyobb részét már átvették az üzemek, és a tekercekből érkező fólia is a raktárakban van már, úgyhogy nincs akadálya az értékesítésnek. a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium - egyetértésben a pénzügyi szervekkel - arra adott utasítást az értékesítő nagykereskedelmi vállalatnak, hogy a nyugati eredetű fóliát is változatlan áron hozza forgalomba.

a kormányhatározat nyomán egész sor hazai vállalat meggyorsította az őszi betakarításhoz szükséges gépek és alkatrészek gyártását és szállítását. a bmg és a békéscsabai mezőgép vállalat a kukoricabetakarító adaptereket időben a termelők rendelkezésére bocsátotta, és a szárítóberendezések szállítását is meggyorsították az üzemek. a lengyel külkereskedelem 200 korszerű műtrágyaszóró gépet soron kívül bocsátott a magyar nagyüzemek rendelkezésére. /mti/

15.10/fé

-40-

bb.62. ikarus autóbuszok venezuelának

t sz/pá/ie/fé hgy

1974.november 20.

az ikarus és a megüirt külkereskedelmi vállalat szerdán szerződést írt alá venezuelai partnerével ikarus autóbuszok szállításáról. eszerint 1975 február végéig 178 autóbuszt /ikarusz 260, 266, és 280-as típusokat/ szállítanak caracasba. az első 52 autóbuszból álló szállítmányt néhány napon belül hajóra rakják, s várhatóan december 26-án átadják a caracasi közlekedési vállalatnak.

hazánk a most aláírt szerződés keretében első ízben exportál ilyen volumenű gépipari terméket venezuelába. a két ország vállalatai már tárgyalnak további autóbusz szállításokról, sőt már ikarus autóbuszok venezuelai összeszerelésének lehetősége is felmerült. /mti/

.-

magy

bb.64. elkészült a velencei-tó regionális vízminőségvédelmi terve - a fejer megyei vízvédelmi bizottság ülése

vid-kz/fé hgy

1974.november 20.

az ovh vízkészletgazdálkodási központja elkészítette a velencei tó regionális vízminőségvédelmi tervét. a fő cél a tó előregedésének megakadályozása és a víz minőségének a javítása. a tervet - amely a velencei-tavi fejlesztési program második ütemének része - szerdán gárdonyban megtartott ülésén megvitatta a fejer megyei vízvédelmi bizottság is.

az állóvizek előregedése, minőségének romlása - mint az ülésen hangsúlyozták - világjelenség. a velencei-tó „fiatalítására”, már eddig is történtek intézkedések. a vízháztartásának szabályozására felépült a zámolyi tározótó, s hamarosan elkészül a második „vizkamra”, a pátkai tározó is. a szennyvizek tóba jutásának megakadályozására az ország üdülőterületein egyedülálló módon regionális szennyvízcsatorna-rendszert létesítettek, s a tóparton lévő intézmények, közületek legnagyobb részét már rá is kapcsolták a rendszerre. az ötödik ötéves tervben az igényeknek megfelelően megkezdik a csatornahálózat bővítését is. a cél az, hogy a tóba még tisztított szennyvíz se kerüljön. a tó további előregedésének megakadályozására folytatják a meder-kotrásokat. el akarják távolítani a tófenéken lévő többretegű lágy üledékanyagot. e munka során több, mint nyolc millió köbméter iszapot kell „kiporszívózni”, a velencei-tóból. fontos feltétele a vízminőség javításának az is, hogy a mezőgazdasági művelés alá vett területekről ne kerüljön semmilyen szennyező anyag a tóba. ezért ezeket a részeket védőerdősávokkal választják el a tótól. a vízminőséget állandóan figyelik majd. ennek érdekében a vízfolyásokon - a császár-vízen, a rovákja patakon és a verebi vízfolyáson megfigyelő mérőállomásokat szerelnek fel. /mti/

15.55./fé

-41-

16.10

bb 63. magyar javaslat a globális légkörkutató programhoz -
dr. Czelnai Rudolf nyilatkozata

t sz/pá/ny ie hgy

1974 november 20

most fejeződött be Budapesten a globális légkörkutató program tudományos szervezőbizottságának x. ülése, amelyet a meteorológiai világszervezet és a tudományos uniók nemzetközi tanácsa közösen szervezett. a bizottság tagjai az angol, ausztrál, francia, japán, kanadai, indiai, nszk-beli, svéd, szovjet és usa-beli meteorológus tudósok.

a globális légkörkutató program példátlan méretű koordinált nemzetközi tudományos vállalkozás, amely óriási anyagi és szellemi erőket mozgató meg az időjárás előrejelzésének új alapokra helyezése és az éghajlat változásait meghatározó fizikai folyamatok feltárása céljából.

dr. Czelnai Rudolf, az országos meteorológiai szolgálat elnöke, aki meghívott szakértőként részt vett az ülés munkájában, nyilatkozott az mti munkatársának a tanácskozás eredményeiről.

- a megbeszélések a tudományos kutatások irányát szabták meg, gyakorlati hatásuk legkorábban 10-15 év múlva várható. a magyar meteorológusok a tárgyalások eredményeként több területen is bekapcsolódnak majd a globális légkörkutató program részfeladatainak végrehajtásába. saját szempontunkból a leglényegesebb és legnagyobb gyakorlati eredményt ígérő fejlemény, hogy a testület elfogadta a magyar meteorológusok javaslatát egy speciális kutatási program végrehajtására. a magyar javaslat szerint az alpok a dinári-alpok és a kárpátok vonulatai által határolt térségben koncentrált erővel végzett aprólékos vizsgálatra kerül majd sor, amellyel tisztázható, hogy az említett hegyek vonulatai miképpen befolyásolják az időjárási jelenségeket. a téma fontosságának indoklására elég annyit említeni, hogy az idei október rendkívül csapadékos időjárását az alpoktól délre a genovai térségben sorozatosan újraalakuló ciklonok okozták, folyamatos csapadékhullámokat indítottak a kárpát-medence felé. az eredmény: budapesten 1840 óta, amióta csapadékatokkal rendelkezünk, októberben soha ennyi eső nem esett. szendrőlád és jósvafő vidékén, ahol a legnagyobb áradások voltak, az átlagos csapadék hétszerese hullott le. természetesen a genovai térségben máskor is alakultak ki ciklonok, de az ideikhez hasonló sorozatra eddig nem volt példa.

/folyt köv/
16.00/ny

-42-

bb 63. / magyar javaslat....folyt/ny

- e jelenségek előrejelzése igen fontos, ezért a javasolt koncentrált tudományos vizsgálat messzemenően indokolt. a globális légkörkutató program tudományos szervező bizottsága ezt az elgondolást helyesnek találta és úgy döntött, hogy a magyar részről javasolt vizsgálatot felveszi a programba. az elfogadott terv szerint a vizsgálat három fontos elemet tartalmaz majd. elsősorban a vizsgált térségben belül közös erőfeszítéssel sűrítik és korszerű méréstechnikai eszközökkel egészítik ki a meteorológiai megfigyelések rendszerét. másodsorban laboratóriumi körülmények között, modelleken vizsgálják az alpok, a dinári-alpok és a kárpátok légáramlására gyakorolt hatásait. harmadsorban kidolgozzák a vizsgált légtérben lefolyó légköri folyamatok matematikai / számítógépes / modelljeit, és ezek felhasználásával a folyamatokat számítógéppel szimulálják. a három vizsgálatot szorosan koordinálva végzik.

- nyilvánvaló, hogy Magyarországon az időjárás rövidtávú előrejelzése csak akkor lehet a mainál lényegesen eredményesebb, ha a nyugati, délnyugati légáramlásokat döntő mértékben befolyásoló alpok szerepét végre tisztázhatjuk. számunkra tehát a program közvetlen haszonnal jár. a tervezett vizsgálat emellett világjelentőségű is, mert általában segít tisztázni a nagy hegyrendszerek időjárására gyakorolt hatásait. ezért kétszeresen örülünk, hogy a magyar meteorológusok ebben a nagyszerű és fontos programban jelentős szerepet kapnak - fejezte be nyilatkozatát dr. Czelnai Rudolf./mti/

..-

bb.66. p. csajkinnak, a szovjetunió felvásárlási miniszterhelyettesének

k tf/tr/ie/fé hgy

1974. november 20.

vezetésével hazánkban tartózkodott küldöttség szerdán elutazott Budapestről. látogatásuk során a mezőgazdasági termékek felvásárlását és tárolását, továbbá forgalmazási szervezetét tanulmányozták. a küldöttséget fogadta dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter./mti/

..-

bb.67. a fővárosi Szabó Ervin könyvtár

mm/hi/fé hgy

1974. november 20.

1-es számú mozgókönyvtára november 25-től ismét várja olvasóit a kijelölt megállóhelyeken./mti/

..-

16.15./fé

-43-

1705

bb.65. befejeződött a szovjet élelmiszergépipari szimpózium - v.f. vohmin nyilatkozata

t sz/mm/fé ie hgy 1974.november 20.

szerdán befejeződött a komplex külkereskedelmi vállalat és a szovjetunió budapesti kereskedelmi képviselője által rendezett háromnapos élelmiszergépipari szimpózium.

v.f.vohmin, a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselőhelyettese a szimpózium befejezésekor elmondta, hogy a három nap alatt többszáz magyar fővárosi és vidéki szakember hallgatta végig az előadásokat, amelyek tájékoztattak a szovjet sütőipari, husipari és szőlőfeldolgozó berendezések gyártása terén elért eddigi eredményekről, a jövő évek fejlesztési elképzeléseiről. a szimpózium rendkívül sikeres volt, hiszen a szakembereknek jó lehetőségük kínálkozott az információcserére. nagy volt az érdeklődés az előadásokon, amelyeket dia- és filmvetítésekkel egészítettek ki. a komplex és a szovjet partnervállalatok szakemberei már a szimpózium alatt konkrét tárgyalásokat kezdtek a kölcsönös szállítások bővítéséről, különös tekintettel az 1976-80 közötti ötéves tervidőszakra. szó van például arról is, hogy a magyar külkereskedelmi vállalat a jövőben megtöbbszörözi a szovjet sütőipari berendezések, így elsősorban a kemencék importját. tárgyalnak arról is, hogy a különböző szőlőfeldolgozókat miképpen lehetne beépíteni komplett magyar boriipari nagyberendezésekbe.

a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselőhelyettese elmondta: ahhoz, hogy a jövőben az élelmiszeripari gépgyártás területén tovább fokozzuk az együttműködést, rendszeres információcserét kell kialakítani, s így a most megrendezett szimpóziumot több hasonló fogja követni. ezzel elősegítik az élelmiszeriparban a későbbiekben kialakuló kooperációkat, szakosidási megállapodásokat. /mti/

--

bb.68. gyors ütemben fejlődik műszeriparunk - a kgm műszeripari igazgatói értekezlete

t sz/mm/ie/fé hgy 1974.november 20.

az év első háromnegyedében csaknem 13 százalékkal emelkedett a műszeripari termelése - jelentette be asztalos lajos kohó- és gépipari miniszterhelyettes szerdán a műszeripari vállalatok igazgatói értekezletén a látszerészeti eszközök gyártásában.

/folyt.köv./

16.45./fé

-44-

bb.68./ gyors ütemben....folyt./fé

a műszeripari vállalatok néhány villamoszerelési cikk kivételével igény szerint szállítottak a belkereskedelemnek. a hazai ellátás javításán túl 15 százalékkal növekedett exportforgalmuk, a vállalatok szállítási kötelezettségeiknek még az alapanyagellátási nehézségek ellenére is eleget tudtak tenni. pontosan, határidőre szállított szocialista partnereinek például orvosi műszereket a medicor, villamosműszereket a ganz műszer művek és a zsiguli gépkocsikhoz műszerfalakat a mechanikai mérőműszerek gyára. a tőkésexport fejlődését különböző kooperációk is elősegítették, így az idén megkötött igv-anker kooperáció is, eszerint a magyar üzem pénztárgép-alkatrészeket szállít.

asztalos lajos megállapította, hogy a vállalatok már teljesítették kongresszusi felajánlásaik jelentős részét. a medicor például határidő előtt szállította a kiskunhalasi városi kórházhoz szükséges berendezéseket. a kongresszusi verseny nagy aktivitást váltott ki a szocialista brigádok körében, az mmg és a zim szocialista brigádjai például együttműködnek a gáztüzhelyek gyártásában.

a tervezett termék-konszerüsítés, termékstrukturaváltozás eddigi alapvető céljai megvalósultak a műszeriparban. új termékcsaládok alakultak ki, így többek közt a pénztárgép, írógép, elektromos számológép, a gáz- és kőolajvezetékek automatika rendszere, nc-vezérlés, stb. az orvostechnikai eszközök területén már új elektromechanikus, finommechanikai felépítésű termékeket gyártanak. a műszeripar termelési szerkezetének átalakításában döntő szerepe van a számítástechnikai program megvalósulásának, amelynek során lényegében kialakultak a iii.generációs számítógép és periféria gyártásának technológiái. /mti/

--

bb 69. együttes ülést tartott az országgyűlés mezőgazdasági és kereskedelmi bizottsága

t pr/gk/ny hi hgy 1974 november 20.

az élelmiszerfeldolgozás, szállítás és forgalmazás helyzetét elemezte szerdai, együttes ülésén az országgyűlés mezőgazdasági és kereskedelmi bizottsága. a témához választott helyszínen, a budapesti szalámigyárban dr. belák sándor elnökletével tartott tanácskozáson részt vett dr. villányi miklós pénzügyminiszterhelyettes, dr. páles gyula, a magyar nemzeti bank elnökhelyettese.

/folyt köv/

-45-

1425

1410

bb 69. / együttes ülést1.folyt/ny

dr. Lénárt Lajos mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, illetve Molnár Károly belkereskedelmi miniszterhelyettes tájékoztató előadásában hangsúlyozta, hogy az élelmiszeripar fejlődése az utóbbi években meggyorsult. a termelés dinamikus fejlődéséhez az is hozzájárult, hogy a vállalatok 1971-73 között 11.5 milliárd forintot, a tervezettnél 1.3 milliárd forinttal többet fordítottak beruházásra. nemcsak több feldolgozandó terméket kaptak tehát a mezőgazdaságtól, maguk is bővítették kapacitásukat. 1971-73 között például műszakonként 6329 tonnával bővült a húsfeldolgozó ipar, a kenyérgyárak kapacitása - 16 óránként - 1012 tonnával növekedett, s naponta 640 ezer literrel több tejet dolgoz föl a tejipar. persze az összkép meglehetősen árnyalt, hiszen néhány élelmiszeripar még megközelítően sem tud annyi árut adni a piacra, mint amennyit a lakosság igényel. a kellőnél kevesebb az édesipari termék és a sör, a termelőeszközök műszaki színvonala még sok kívánnivalót hagy a hú- és tejfeldolgozó iparban, kevés a tárolótér, a szállítóeszköz.

ezzel együtt az élelmiszeripari termelés - összhangban a iv. ötéves tervben meghatározottakkal - gyorsabb ütemben növekedett, mint a mezőgazdaság termelése. jellemző adat: az élelmiszeripar tavalyi árbevétele kis híján elérte a 10 milliárd forintot. a teljes summa 3110 feldolgozó üzem, s az ott foglalkoztatott 13.700 dolgozó tevékenységének eredménye. az összeg nagyobb hányadát, 48 százalékát a 602 borászati üzem adta, 12.6 százalékát pedig a baromfi-, tojásipar, kereste meg,.

a iv. ötéves terv úgy számolt, hogy ezekben az esztendőben a lakosság összes élelmiszer- és élvezeti cikk-fogyasztása körülbelül 28 százalékkal növekszik. ez az emelkedés 1973-ig 20.8 százalékos volt, a vártnak megfelelően alakult. az értékesítés fejlődését az jellemzi, hogy a bolti kiskereskedelem dinamikusabban növekszik, mint a vendéglátás. a tavalyi 84.7 milliárd forintos forgalom 69 százalékát adták az élelmiszerboltok, s csak 31 százalékát a vendéglátóhelyek. az értékesítés néhány főbb száma: az egy főre jutó konzervfogyasztás jelenleg 22 kilogramm, szemben az 1970-es 15.8 kilogramm. a gyorsfagyasztott termékek forgalma tavaly elérte az 1970-es szint három és félszeresét, baromfiból négy év alatt 30 százalékkal többet adtak piacra, tejből 20 százalékkal, sajtból 37 százalékkal magasabb forgalom várható az idén, mint 1970-ben.

/folyt köv/
17.00/ny

-46-

1730

bb 69. / együttes ülést2.folyt/ny

a kiegyensúlyozott és választékában is megfelelő áru kínálat megteremtése azonban a gondokra is felhívja a figyelmet. ilyen például, hogy nagy színvonalkülönbségek vannak az ország hús-ellátásában, kevés szárazáru / szalámi, gyulai kolbász stb. / jut az üzletekbe, korántsem teljes körű a pékáruválaszték, több kelle-ne gyári készítésű száraztésztából.

a termelő és a kereskedelmi vállalatok kapcsolatát szerződések szabályozzák, ezek többsége egy esztendőre szóló megállapodás, a több esztendőre szóló szerződések köre még igen korlátozott. termeltetési és értékesítési szerződésekre építik üzleti kapcsolataikat a burgonya, a zöldség és a gyümölcs felvásárlásával, értékesítésével foglalkozó szövetkezeti vállalatok is. sajnos azonban a szerződési fegyelem betartását e téren sok jogos kritika éri; a „nagyvonalúságot”, itt az üzletek, piacok árueellátása, a lakosság érzi meg.

az elmúlt négy esztendőben számottevően fejlődött az élelmiszerkereskedelem hálózata, javultak a vásárlási körülmények. az élelmiszerkereskedelmi hálózat a iv. ötéves terv éveiben várhatóan 300 ezer négyzetméterrel növekszik, ezen belül 14 nagy alapterületű élelmiszeráruház épül. főként az ellátatlan területeken 300-nál több ugynevezett napicikk-boltot nyitnak, 30 ezer új hűtőgépet állítanak munkába, s tovább szaporítják az önkiszolgáló üzletek számát. az anyagmozgatásban a továbblépés útja a kis-konténerizáció, ennek bevezetésére 1972 óta a belkereskedelem körülbelül 100 millió forintot költött. tennivaló azonban bőven akad itt is, hiszen a fejlődés ellenére még sok az apró, kis alapterületű üzlet, s jóllehet gyakorlatilag már nincs olyan élelmiszerüzlet az országban, ahol ne lenne valamilyen hűtőeszköz, a rendelkezésre álló hűtőkapacitás azonban éppen hogy a fele a szükségesnek. az élelmiszerkereskedelemben nagy a munkaerőhiány, nem kielégítő a raktárhelyzet sem.

a lakosság ellátásában szervezettek és hatékonyak a mezőgazdasági és élelmezésügyi, valamint a belkereskedelmi minisztérium között kialakult kapcsolatok. az együttműködés megfelelő, ez tükröződik abban is, hogy kölcsönös erőfeszítéseket tesznek a lakosság igényeinek kielégítésére. így van ez ma, s még inkább így kell lennie a jövőben, amikor - a gyorsabb ütemű feldolgozás s a fogyasztásra jobban előkészített cikkek miatt - az ipar és a kereskedelem tevékenységének összehangolása meghatározó jelentőségű lesz az élelmiszerellátás színvonalának alakulásában. a két tárca természetesen jól ismeri feladatait: összehangoltan kell fejleszteniük a termelést és a bolthálózatot, előbbre kell lépni a csomagolástechnikában, gyökeres változtatásokat kell végrehajtani az áruutánpótlás szervezésében, szaporítani kell a szállítóeszközöket s gondoskodni kell arról, hogy az élelmiszertermelés és -forgalmazás népgazdasági szintű egysége új élelmiszertervezésben is testet öltsön. /folyt.köv./
17.05/a

- 47 -

1735

bb.69./ együttes ülést.....3.folyt./-a

a téma közérdekűségére utal az is, hogy a tájékoztatókat követő vitában a két bizottság tagjai csaknem félszáz kérdésre kértek és kaptak választ az illetékesektől. sokan tették szóvá az élelmiszerboltok elaprózottságát, s ebben látták a fő okát annak, hogy jó néhány üzletben még töredékét sem tartják a lehetséges áruválasztéknak. persze az üzletvezetők kényelmessége is közrejátszik abban, hogy a tejipar 15-20 féle sajtjából csak egy-kettő, s a konzervipar sok-sok újdonságából csak néhány található meg a polcokon. javítani kell a csomagolás minőségét - fogalmazták meg a követelményt -, s szaporítani kell a fogyasztásra jobban előkészített, a háziasszonyok dolgát könnyítő félkész termékek számát.

más-más megfogalmazásban ugyan, de több felszólalásban elhangzott: figyelmebben kellene teríteni a húsarukat, mert az összességében megnyugtatóan bővülő termelés ellenére nem kielégítő egyes országrészek ellátása. tény, hogy a hus a kötött gazdálkodású termékek körébe tartozik, s ennek is következménye, hogy az ország 1530 településén nincs központi húsellátás. dr. Lénárt Lajos válaszában elosztott egy félreértést: a húsellátás színvonala nem azért emelkedett, mert bizonyos exportgondjaink voltak. a mennyiségi és a minőségi ellátás javítását tervek határozták meg, az ellátás akkor sem csökken a mostani szint alá, ha exportunk elől lehárulnak az akadályok. szóba kerültek természetesen az árak is. az üzletbe jutó élelmiszerek 86 százaléka rögzített, illetve kötött árformába tartozik: az élelmiszerek és élvezeti cikkek árszínvonala 1973-ban 108 százaléka volt az 1970. évinek. a iv. ötéves terv eddig eltelt négy éve alatt az élelmiszerek és élvezeti cikkek fogyasztói árváltozásának döntő részét a hatósági áremelések/ tej, tejtermékek, kávé, dohányárúk, egyes fűszerek, sör, szeszárúk./ adták. ezen túlmenően a zöltség-gyümölcs árucsoportban következett be jelentősebb árszínvonal-emelkedés. általánosságban megállapítható, hogy az élelmiszeripari és kereskedelmi vállalatok stabil árpolitikát folytattak, s ha egy-két vállalat megengedhetetlen módon helyezte előtérbe saját érdekét, a belkereskedelmi minisztérium időben közbelépett.

a vitában felszólalt: dr. molnár béla, bencsik istván, kerkey andorné, keszthelyi zoltán, swierczek györgyné, gajdos jános, dr. pál istván, bollók józsefné, pázsit árpád, molnár istván, kovács istván, horváth lászló, kovács istvánné, mateovics józsef, varga b. istván, novák pálné, mráz tibor, mokri pál, kovács sándor, bojtor miklós és varga tiborné, országgyűlési képviselők. a két bizottság együttes ülése palkó sándor zárszavával ért véget, majd a tanácskozás résztvevői megtekintették a budapesti husipari vállalat több üzemegységét./mti/

17.15/a

- 48 -

1440

bb.70. a politikai könyvnapok szolnok megyei megnyitója kis-
ujszálláson

vid-fm/fé hgy 1974.november 20.

a politikai könyvnapok szolnok megyei eseménysorozatát szerdán nyitották meg kisújszálláson, a városi tanács nagyertermében. az mszmp megyei bizottsága és a kossuth könyvkiadó által rendezett eseménysorozatot és a politikai könyveket bemutató kiállítást dr. boros ottóné, az mszmp megyei bizottságának osztályvezetője nyitotta meg./mti/

-.-

bb.71. nagy gonddal kell elosztani az üdülési beutalókat, továbbra is előnyben kell részesíteni a fizikai dolgozókat - megyei an-
két tatabányán

vid/fm/fé hgy 1974.november 20.

az szmt társadalombiztosítási és egészségügyi bizottsága szerdán tanácskozássra hívta meg azokat, akik a vállalatoknál, intézményeknél, szakszervezeti bizottságoknál a dolgozók üdültetésével foglalkoznak. számba vették, hogyan fejlődött az elmúlt 25 évben a dolgozók üdültetése. országosan négyeszeresére: 85.000-ról 350.000-re emelkedett a szakszervezeti üdültetésben részt vevők száma és ennek megfelelően ezalatt több mint 130.000-en kaptak a megyében beutalót. nagy gondot fordítottak arra, hogy minél nagyobb arányban részesüljenek belőle a fizikai dolgozók. ma már ez 70 százalékra emelkedett. a nagycsaládosok üdültetését megfelelően segítik a megyében a szakszervezeti bizottságok. több helyen, például a komép-nél. a tatabányai szénbányáknál az a gyakorlat, hogy fedezik az ilyen családok gyermekeinek a költségét. többgyermekes családot lehetne azonban üdültetni, - szögezték le a tanácskozáson, ha a „gyerekes” beutalók időpontja egybeesne a házaspári beutalókéval.

mivel a beutalók iránti igény, az üdülésben részt vevők köre is évről évre nő, az eddiginél is nagyobb körültekintéssel kell foglalkozni ezzel a munkával, - állapították meg a tanácskozáson. felhívták a figyelmet arra, hogy időben és nyilvánosan tájékoztassák a dolgozókat a lehetőségekről, de hasonlóképpen fontos követelményként jelölték meg: kapjon megfelelő nyilvánosságot a beutalásban részesülők névsora.

/folyt.köv./

-49-

1750

bb.71./ nagy gonddal...folyt./fé

fokozott figyelmet igényelnek az üdülők kategóriába sorolásával és a térítési díjak differenciálásával kapcsolatos feladatok is. a tanácskozás résztvevői indokoltnak tartották az üdülők három osztályba sorolását, mert az utóbbi években sok olyan korszerű üdülő épült, amelyek ellátási színvonala a régieknél sokkal magasabb. indokolja a differenciálást, az is, hogy a 25 év alatt a dolgozók átlagkeresete és az üdülők fenntartására fordított összeg is növekedett. helyeselték, hogy a határozat nagy figyelmet fordít arra, hogy a besorolás ne hozza hátrányos helyzetbe a kisebb jövedelmű családokat, nyugdíjasokat, és különböző alapokból lehetőséget nyújt arra, hogy a vállalatok átvállalják a beutalási díjak egy részét. így továbbra is nagyobb arányban vehetik igénybe a fizikai dolgozók az első kategóriába sorolt üdülőket is.

a tanácskozáson a szakszervezetek fontos feladatául jelölték meg, hogy megfelelően gazdálkodjanak a hozzájárulási lehetőségekkel. javasolták, hogy a kollektív szerződés évenkénti módosításakor határozzák meg az üdültetésben résztvevők üzemi térítéseit./mti/

--

bb.73. a szolnoki művésztelep kiállítása oroszlányon

vid-fm/fé hgy 1974.november 20.

szerdán megnyitották az oroszlányi művelődési központban a szolnoki művésztelep kiállítását, amelyen nyolc művész 36 alkotását mutatják be. a kiállítás már a harmadik abban a sorozatban, amelyben az ország művésztelepeinek munkásságával ismertetik meg a bányászváros képzőművészetet kedvelő közönségét./mti/

--

17.25./fé

-50-

bb.72. meg kell előzni a fiatalok veszélyeztetettségét - nagyobb megbecsülést a nevelőszülőknek! - megyei tanácskozás tatabányán

vid-fm/fé hgy

1974.november. 20.

nagy figyelemet kell fordítani a fiatalok veszélyeztetettségének megelőzésére, - hangoztatták a komárom megyei tanácsnál szerdán megtartott értekezleten, ahol az utóbbi évek gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját vették számba. amint megállapították, jelentős a fejlődés. az általános iskolákban 124 gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik, és kapcsolatuk a területi gyámügyi szervekkel egyre intenzívebb. mind több üzem, intézmény lép a patronálók sorába. nagyon hasznos, hogy már 48 ilyen szocialista szerződést kötöttek, de felhívták az üzemek figyelmét arra, hogy elsősorban azokkal a dolgozókkal törődjenek többet, akik nem egyszer veszélyeztetett helyzetbe hozzák gyermekeiket. az állami gondozásra szoruló gyermekek között ugyanis még mindig első helyen állnak a rendezetlen családi környezetből kikerülők. a megyében a több mint ezer állami gondozott közül 42,3 százalék elvált vagy különélő szülők gyermeke. rendkívül sok köztük az alkoholista szülő.

a tanácskozáson állást foglaltak abban, hogy nagyobb erkölcsi megbecsülést kell kapniok a nevelőszülőknek, akik áldozatos munkájukkal most is 300 gyermeknek nyújtanak otthont. igen pozitívan értékelték a hivatásos pártfogók munkáját. emellett, hogy fontosnak tartották számuk növelését, sajnálatos tényként állapították meg, hogy egyidejűleg csökkent a társadalmi pártfogók száma.

a gyermekvédelmi munka továbbfejlesztésének alapvető feltételeként a széles körű összefogást, a különböző tanácsai szakigazgatási szervek, valamint a társadalmi szervek még szorosabb együttműködését jelölték meg./mti/

--

17.45/fé

-51-

18⁰⁰

17⁵⁵

bb.74. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.00 órától -
18.00 óráig

a/hgy

1974. november 20.

41. egészségügyi küldöttség
 42. szovjet gépkocsigyártási kiállítás
 43. vetés terv
 44. rába-motor
 45. magyar-kubai kulturális együttműködési munkaterv
 46. fenyőfacsemete nevelés
 47. házigyári lakás
 48. építésügyi küldöttség
 49. környezetvédelmi napok
 50. egészségügyi tudományos ülés
 51. színházi bemutató gyermekeknek
 52. tüzeléstechnikai konferencia
 53. elhunyt ferenczi péter
 54. jogász szövetség küldöttsége
 55. kollégium avatás
 56. munkás színjátások
 57. román zongoraművész
 58. hazaérkezett sárosi sándorné
 59. elhunyt majczen mária
 60. balesetek
 61. az őszi mezőgazdasági munkákkal kapcsolatos kormányhatározat
 62. ikaruszok venezuelának
 63. cselnai rudolf nyilatkozata
 64. fejér megyei vízvédelmi bizottság
 65. szovjet élelmiszeripari szimpózium
 66. szovjet miniszterhelyettes
 67. szabó ervin könyvtár közleménye
 68. kgm műszeripari igazgatói értekezlet
 69. országgyűlés mezőgazdasági és kereskedelmi bizottsága
 70. politikai könyvnapok
 71. üdültetési ankét
 72. tanácskozás a fiatalokokról
 73. szolnoki művésztelep kiállítása
 74. hírlapjegyzék
- /mti/

18.15/a

-.-
- 52 -

1840

bb.75. a kisz kb mezőgazdasági ifjúsági tanácsa

hgy/mné/a/hgy

1974. november 20.

szerdán befejezte kétnapos ülését. megvitatták a kongresszusi és felszabadulási szocialista munkaverseny, továbbá az ez évben megrendezett ifjúsági parlamentek tapasztalatait. értékeltek a kisz kb április 17-i határozatának eddigi feldolgozását és programot fogadtak el a falun élő fiatalok találkozójának megrendezéséről 1975-ben./mti/

-.-

bb.76. időjárásjelentés

mm/a/hgy

1974. november 20.

a meteorológiai intézet jelenti 1974. november 20-án, szerdán 19 órakor:

nyugat felől felhősödés

várható időjárás csütörtök estig: nyugat felől megnövekvő felhőzet, legfeljebb az ország nyugati részén néhány helyen kisebb eső. mérsékelt, időnként megélénkülő déli-délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 6-11 fok között. /mti/

bb.77. ülést tartott a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

hgy/a/

1974. november 20.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága november 20-án kibővített ülést tartott.

a központi bizottság megvitatta és elfogadta a politikai bizottságnak az időszerű nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztatóját valamint a párt xi. kongresszusának politikai és szervezeti előkészítésével kapcsolatos dokumentum tervezeteket.

az ülésről közlemény jelenik meg./mti/

-.-

- 53 -

bb.78. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 -tól
zárásig

a/hgy

1974. november 20.

75. kisz kb ifjusági tanácsa
76. időjárásjelents
77. mszmp kb ülése
78. hirjegyzék

--

21.05/a

- 54 -

53 -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: koncz antal

ak